

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 14

jar 2012

zrada a láska

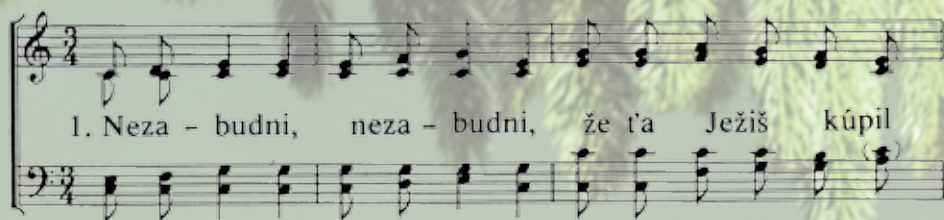
vidia toho, ktorého prebodli

Ján 19:13

Nezabudni, nezabudni, že ťa Ježiš kúpil draho

Pamätaj na Ježiša Krista, ktorý vstal z mŕtvych

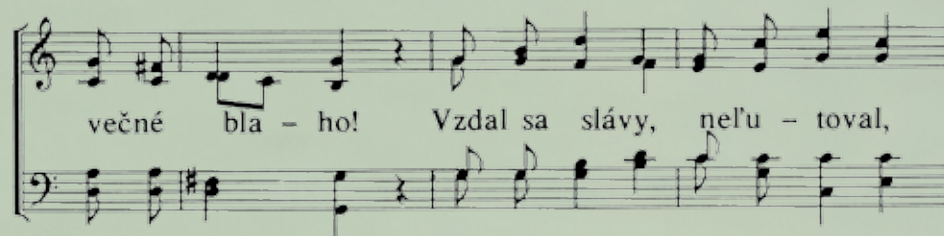
2. Timoteovi 2:8

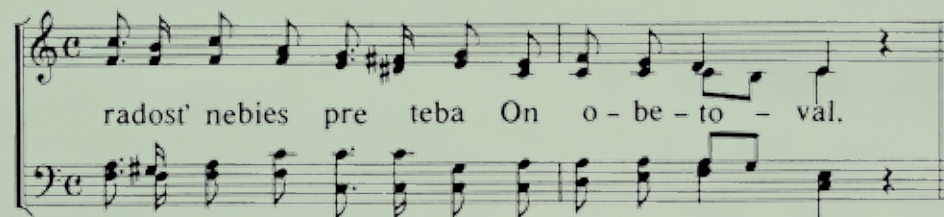
1. Neza - budni, neza - budni, že ťa Ježiš kúpil

dra - ho, by ťa s Bohom zmierit' mohol, by si získal

večné bla - ho! Vzdal sa slávy, neľu - toval,

radosť nebies pre teba On o - be - to - val.

Nezabudni, nezabudni!

Nezabudni, nezabudni, že ťa Ježiš kúpil draho,
by ťa s Bohom zmieriť mohol, by si získal večné blaho!
Vzdal sa slávy, neľutoval,
radosť nebies pre teba On obetoval.

Nezabudni, nezabudni na noc boja v Getsemane!
Pre hriech tvoj ho stihla zrada, výsmechy a bičovanie,
aby hrôzy, nepokoje
vo večnosti netrúpili srdce tvoje.

Nezabudni, nezabudni, koľko tvoja duša stála
utrpenia, poníženia na Golgote nebies Kráľa!
By ťa vyrval z moci pekla,
z Jeho rán krv na potupnom kríži tiekla.

Nezabudni, nezabudni: z lásky obetoval Seba!
On ťa, dieťa porušenia, určil za dediča neba.
Vo tme hynie, mrie svet bludný,
Ježiš vymanil ťa z neho, nezabudni!

Kristína Royová

*Spevník Duchovné piesne, Nitra 1987,
pieseň č. 76.*

Publikované s láskavým súhlasom
zostavovateľa spevníka.

obsah

Hľa, Baránok Boží!	2	A keď ho ukrižovali.....	28
Veľkonočná zrada a láska	3	...aby ste ušli porušeniu.....	34
Pred židovským súdom.....	11	Štvrtá kniha Knihy žalmov.....	36
Súd pred pohanmi	20	Konferencia – oznam.....	45

Hľa, Baránok Boží!

Preto vchádzajúc do sveta hovorí:

*Obeti a posvätného daru si nechcel, ale si mi ustrojil telo.
V zápalných obetiach ani v obetiach za hriech si nemal záľuby.*

Vtedy som povedal:

*Hľa, idem – v záhlaví knihy je napísané o mne
– aby som činil, ó, Bože, tvoju vôľu.*

Židom 10:5-7

Po slovách, ktoré sú uvedené v hore citovanom texte, Boží Syn opustil nádheru nebies a stal sa takým človekom ako ktokoľvek z nás (okrem hriešnej prirodzenosti a hriechu). Prišiel dobrovoľne na tento svet – do prostredia ľudí, ktorí existujú na tomto svete. V podobnosti tela hriechu vstúpil do časopriestorovej obmedzenosti svojho stvorenia (Rímskym 8:3). Prijal spôsob existencie poníženého ľudstva, prijal *spôsob služobníka* – „*ale sám seba zmaril prijímúc podobu sluhu a stal sa podobný ľuďom*“ (Filipským 2:7).

Svojím ponížením, zástupnou obeťou za hriech ľudstva, smrťou, zmŕtvychvstaním a oslávením zabezpečil večné spasenie tým, ktorí kedy uveria v jeho meno (Skutky 2:21, 4:12; Židom 5:9) a na jeho volanie činia pokánie.

Kristova obeť na odpustenie hriechov môže totiž hriešnikovi priniesť úžitok iba vtedy, keď v Krista uverí ako v Božieho Baránka, ktorý snal hriech sveta (*Druhého dňa videl Ján Ježiša, že ide k nemu, a povedal: Hľa Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta!* – Ján 1:29).

Nevyhnutným predpokladom spasiteľnej viery bolo však zmŕtvychvstanie Ježiha Krista (pozri 1. Korintským 15:12-19!). Viera v Božieho Baránka by nebola nikdy možná, keby svet nevedel a neoboznámil sa s dokonalým víťazstvom na Golgotskom kríži a zmŕtvychvstaním Ježiha Krista.

Vierou v Ježiha Krista sa nám dostáva odpustenie hriechov. Na základe tejto viery sme Božím milostivým rozhodnutím ospravedlnení, je nám pripočítaná spravodlivosť Ježiha Krista a znovuzrozením sa stávame Božími deťmi (Ján 1:12-13; Galatským 4:4-5).

Ústredným bodom diela spásy Ježiha Krista je Golgotský kríž. Krížom sa v evanjeliách zjavuje Božia spravodlivosť (Rímskym 1:17; 2. Korintským 3:9) nielen ako Božia vlastnosť, ale aj ako Boží dar, ktorý má pred Bohom večnú platnosť (2. Korintským 5:21). Udalostiam, bezprostredne predchádzajúcim ukrižovaniu, je venovaná väčšina článkov tohto čísla.

Drahoslav Vajda

Velkonočná zrada a láska

A Judáš Iškariotský, jeden z tých dvanástich, odišiel k najvyšším kňazom, aby im ho zradil.

Marek 14:10

A v prvý deň nekvasených chlebov, keď zabíjali baránka, povedali mu jeho učeníci: Kde chceš, aby sme odídúc pripravovali, aby si jedol baránka?

Marek 14:12

Na úvod poznámky redakcie k židovskému kalendáru a počítania času: Podľa židovského počítania denného času, deň začínal nocou – najprv bola *noc* (tma; tmavá časť dňa) a potom *deň* (svetlo; svetlá časť dňa). Židovský deň (rozumej *noc*/tmu a *deň*/svetlo dohromady) začínal večerom, západom slnka a končil o 24 hodín neskôr, teda nasledujúcim západom slnka. Noc trvala 12 hodín a udalosti v noci sa počítali podľa nočných stráží, ktoré boli tri a pri jarnej a jesennej rovnodennosti trvali po štyri hodiny. Podľa židovského počítania dňa, *deň* (svetlá časť dňa) sa počítal od východu slnka. Keď vyšlo slnko, bolo ráno toho istého dňa a *deň* trval 12 hodín (pri rovnodennosti). Čiže pri východe slnka bolo ráno a nula hodín *dňa* (svetlej časti dňa) alebo 12 hodín z celého 24-hodinového dňa (takto je to pri jarnej a jesennej rovnodennosti).

Rimania mali štyri nočné stráže, židia len tri. Jedna rímska nočná stráž pri jarnej a jesennej rovnodennosti trvala len tri hodiny. Preto počítanie času podľa nočných stráží treba rozlíšiť podľa toho, či sa hovorí o rímskych alebo židovských nočných strážach.

Podľa nášho počítania dňa začína deň prvou sekundou po polnoci a končí nasledujúcou polnocou. Môžeme povedať, že ak podľa nášho počítania je piatok a 15,00 hod., podľa židovského počítania je to 9. hodina *dňa*, svetlej časti dňa piatku. Ak podľa nášho počítania je piatok a povedzme 20,00 hod., podľa židovského počítania sú to už 2 hodiny nasledujúceho dňa, teda soboty.

Mesiac *nisan* sa pôvodne menoval *abíb*. Tak je nazvaný aj v Mojžišových knihách (pozri 2. Mojžišova 23:1-44; 3. Mojžišova 9:1-14, 28:16-25; 5. Mojžišova 16:1-16): „*Ostríhať budeš mesiac abíb, aby si slávil Veľkú noc Hospodinovi, svojmu Bohu, lebo v mesiaci abíbe ťa vyviedol Hospodin, tvoj Boh, z Egipta, v noci.*“ (5. Mojžišova 16:1). Mesiac *abíb* v dobe Mojžiša bol prvým mesiacom roka. K tejto zmene pomenovania došlo pravdepodobne po babylónskom zajatí. (*Koniec redakčnej poznámky.*)

Vstupujeme do 14. kapitoly Evanjelia podľa Marka, do textu veršov 12 až 26. Je to text, ktorý je jedným z najmocnejších v Evanjeliu podľa Marka, a predsa je skrytý telesným očiam. Môže sa nám zdať, že ho veľmi dobre poznáme a rozumieme mu. Musíme byť ale veľmi opatrní v prístupe k textom, o ktorých si myslíme, že ich už dobre poznáme, aby nebolo v nás vedomie, že tým, že text už poznáme, nič nové pre nás v ňom už nie je. Našou najväčšou potrebou totiž je tieto najjasnejšie texty mať Svätým Duchom aplikované do svojich životov.

Text 12. verša nás privádza do prvého dňa nekvasených chlebov, keď zabíjali baránka. Je to 14. deň mesiaca nisan. Sme asi v roku 30 n. l. a podľa nášho kalendára niekde v apríli. Vieme, že Pán Ježiš Kristus sa narodil asi 4 roky, alebo trochu viac, pred začiatkom nášho letopočtu a zomrel asi v roku 30 n. l. Nachádzame sa v období, v ktorom mysle ľudí, žijúcich v tej dobe v Izraeli, boli pri veľkonočnom baránkovi. Baránok, vyslobodenie a Egypt – to bola téma týchto dní. V synagógach sa dva i viac týždňov pred dňom paschy kázala téma Veľkej noci a baránka. Ide sa sláviť Pascha a po nej bude nasledovať 7-dňová slávnosť nekvasených chlebov. Nášho Pána sa učenici pýtali: „*Kde chceš, aby sme, odí-duc pripravili, aby si jedol baránka?*“ A vtedy poslal dvoch zo svojich učeníkov a povedal im: „Chod'te do mesta.“

Text veršov 12 až 26 môžeme rozdeliť do troch častí, ktoré opisujú tri udalosti. Prvá časť od verša 12 po verš 17 uvádza *prvú udalosť*: Pán Ježiš Kristus určuje miesto pre jedenie veľkonočného baránka a svojim učeníkom hovorí: „Veľmi som si žiadal s vami jest' veľkonočného baránka.“ Z toho usudzujeme, že táto večera je pre neho veľmi dôležitá.

Druhá časť je od verša 18 po verš 21 – v nich je opísaná prvá z dvoch udalostí, ktoré sa počas tejto večere udejú. V týchto veršoch sa hovorí o zrade, ktorá sa mala vykonať. *Druhá udalosť*: zrada.

Tretia časť je od verša 22 po verš 26. Na tejto večeri Pán Ježiš Kristus ustanovil Večeru Pánovu. *Tretia udalosť*: ustanovenie Večere Pánovej ako prejavu Kristovej lásky k nám.

Ďalšie, čo si potrebujeme uvedomiť, je, že text, hoci je daný chronologicky, ne-

obsahuje všetko, čo sa v ten večer udialo. Marek vybral tieto tri udalosti (témy), a preto budeme sledovať tieto tri témy. Ak si otvoríme Lukášovo evanjelium, zistíme, že nie je usporiadané chronologicky, lebo Lukáš učil Teofila rôzne veci a potreboval ich pre lepšie didaktické účely usporiadať inak ako Marek, preto nás nemá zmiasť, keď veci a udalosti nie sú usporiadané chronologicky.

Najprv sa sústredíme na prípravu večere, na 14. deň mesiaca nisan a večere, ktorá nasledovala, keď nastal večer a prišiel 15. deň mesiaca nisan. Je očividné, že 15-ho bola polovica mesiaca a Mesiac bol v splne. Vieme, že na večer tohto dňa bol daný príkaz jest' veľkonočného baránka.

V týchto dňoch bolo v Jeruzaleme obrovské množstvo ľudí, a kto môže, prenajíma svoj dom. Ľudia sa chystajú jest' veľkonočného baránka. Prax bola taká, že baranček sa predtým kúpil a práve 14. dňa mesiaca nisan, to ráno, keď Ježiš posielal svojich učeníkov, aby pripravili hod baránka, jeho učenici odchádzajú do mesta, aby ho pripravili.

Pán Ježiš im hovorí: „*Stretne sa s vami človek, ktorý ponese krčah vody. Chod'te za ním a kdekoľvek vojde, povedzte domácejmu pánovi: Učiteľ ti odkazuje, kde je tá jedáleň, kde mám jest' baránka so svojimi učeníkmi? A on vám ukáže veľkú vrchnú dvoranu, očalúnenú a hotovú. Tam nám pripravte.*“ (verše 13 až 15). Jeho učenici vyšli, prišli do mesta, našli všetko tak, ako im Pán Ježiš povedal a pripravili baránka. Prečo Marek spomína túto udalosť? Možná odpoveď je: Pravdepodobne sa dopredu dohodol s domácim pánom v tomto dome jest' večeru. Je veľmi pravdepodobné, že dom,

v ktorom večerali, bol dom Markovho otca. Navrhujem to z toho dôvodu, a tak tomu rozumiem, že neskôr, keď dôjde k zrade, vojaci hľadajú Pána Ježiša v dome, kde bola večera, lebo Judáš si myslel, že Pána nájde tam a tam ho aj zajmú. Poukazuje na to aj text Písma, podľa ktorého mládenec (podľa všetkého sám pisateľ Marek) zahalený rúchom (teda len „pyžamou“), vybehol do záhrady.

Ale Pán Ježiš po večeri povedal: „Vstaňme, poďme odtiaľto!“, pretože vedel, že toto sa ide udiat. A teda vojaci prišli a na hrmot sa asi zobudil Marek a bežal v pyžame do Getsemanskej záhrady pozrieť sa, čo sa deje. Vojaci v dome Markovho otca nikoho nenašli a Judáš si spomenul na Getsemanskú záhradu, že tam Pán so svojimi učeníkmi chodieval. Išli teda tiež do Getsemanskej záhrady, kde nakoniec Pána Ježiša aj zajali. Takto to mohlo byť.

Dôležité je, že Pán Ježiš dáva učeníkom pokyny, kam majú ísť a ako postupovať pri príprave večere. Prečo tak postupuje? Prečo im nepovie: „Chodte do toho a toho domu?“ Prečo im povie len: „Stretnete muža, ktorý bude mať krčah na hlave a choďte za ním.“ (Mimochodom, krčahy v tom čase nosili ženy.) Prečo tento postup? Odpoveď, ktorá sa natíska, je: Pretože Pán Ježiš nechce, aby niekto vedel, kde bude mať s učeníkmi Večeru Pánovu. Prečo? Pretože Judáš najvyšším kňazom sľúbil, že im ho zradí. Povedal im: „Ja vám ho zradím.“ Pán Ježiš chcel zabezpečiť, aby sa uskutočnilo ustanovenie Večere Pánovej. Preto hovorí dvom učeníkom (Petrovi a Jánovi): „Tam stretnete toho človeka, čo nesie džbán, tak ho nasledujte do domu a tam sa spýtajte.“ Judáš

takto nič nezistí a vopred nevie, kde sa bude večera konať. Keby zistil, išiel by, prezradil by to a doviedol by ich priamo do domu, kde jedli baránka, ale Pán Ježiš chce ustanoviť Večeru Pánovu.

Preto je tento text veľmi dôležitý a Marek ho uvádza. Samozrejme, že nás učí o tom, že náš Pán je Boh, že vie o udalostiach vopred, že presne vie, čo kedy sa stane, kto koho stretne, ale dôležité je, že Pán chce zaručiť, že Večera Pánova bude a nedovoľuje Judášovi robiť veci podľa jeho predstáv. A nakoniec mu hovorí: „Čo robíš, rob rýchlo“ – a posielala ho preč. Keby nechcel, nikdy by ho nechtyli, nikdy by ho Judáš nezradil. Pán vládne, má veci pod kontrolou, a to len hovorí, že všetko, čo sa ide udiat, vrátane jeho smrti, ale aj vrátane jeho večere, je len preto, že on sa dobrovoľne dáva Otcovej vôli – Pán Ježiš Kristus ide teda dobrovoľne.

Kým sa dostaneme k ďalším dvom témam, pozrime sa na atmosféru, ktorá vtedy v Jeruzaleme vládla. Text verša 16 hovorí: „Išli a prišli do mesta a našli tak a pripravili baránka.“ Do mesta sa myslí do Jeruzalema. Títo učeníci museli ísť niekde od Olivového vrchu alebo z Betánie a ako prišli do Jeruzalema, našli všetko tak, ako im povedal a pripravili baránka. Učeníci prichádzajú do určeného domu. Dvoranu a niektoré ďalšie veci pripravil domáci pán, ale na učeníkoch je pripraviť baránka. Pamätajme, že toto je 14. deň mesiaca nisan. Doobeda bol ešte pracovný deň a poobede bolo potrebné prísť s barančekmi do chrámu. To znamená, že učeníci museli so sebou priniesť baránka za svoju skupinu (za učenícku skupinu a Pána Ježiša Krista), predtým ho samozrejme museli kúpiť.

Je možné, že práve Judáš bol ten, ktorý kúpil baránka, a keď išiel deň predtým do Jeruzalema kúpiť ho, pravdepodobne využil túto príležitosť ísť za kňazmi, aby sa dohodol na zrade Pána Ježiša.

Máme tu teda baránka, ktorého Peter s Jánom berú a ktorého ako zástupcovia tejto rodiny (alebo tohto spoločenstva) majú obetovať. Doobeda zabezpečia a pripravia miestnosť, zoberú barančeka a idú hore do chrámu. Stretávajú zástupy pútnikov, ktorí prichádzajú z celej krajiny, ktorí prinášajú barančekov, ktorých idú práve obetovať. Spievajú sa pútnické žalmy. Spieva sa Egyptský halel (židovský chválospev), čo sú žalmy 113 až 118.

V týchto učeníkoch je niečo, čo nie je v ostatných ľuďoch – ich srdce je smutné, ako píše Ján. Ich srdce je smutné, pretože títo učenci, ako je napísané, našli všetko tak, ako im Pán povedal a cez zázrak, ktorý Pán urobil tým, že im povedal, kde koho stretnú, a že tam a tam prídu, si uvedomujú, že on má veci pod kontrolou. Ale nielen že má všetko pod kontrolou, ale že to, čo Pán povedal o sebe, sa naozaj aj plní. Toto je veľmi dôležité: Čo Pán povie, to sa naozaj plní.

A oni vidia, že to, čo Kristus povedal, sa plní do najmenších detailov – našli všetko tak, ako povedal. Čo musia títo učenci cítiť, keď niekoľkokrát a opakovane počuli: „Syn človeka musí byť vydaný do rúk zákonníkov a najvyšších kňazov, odsúdia ho a zabijú, tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

A tak, keď prichádzajú do chrámu a nesú barančeka, čo iné budú mať v mysli ako slová Jána Krstiteľa: „Ajhľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sve-

ta!“ a to, ako on musí ísť a dať svoj život ako výkupné za mnohých. Peter s Jánom prinášajú barančeka a celý čas snád majú v myšliach a uvedomujú si, že tu máme Krista ako Baránka Božieho. Isto sa to ide naplniť, a to je to, čo si uvedomujú a vidia. Neverím, že by ich myseľ nebola pri Kristovi a tých veciach, ktoré im celý čas hovoril.

Baranček je zarezaný, krv je vyliata, prinesená na oltár a ostáva očistenie baránka. Baranček je pripravený a Peter a Ján ho zoberú a odnášajú na veľkonočné slávenie. Vracajú sa do určeného domu. Na stôl sa musí nachystať nekvasený chlieb, trpké byliny a ocot. Dostávame sa do verša 17, v ktorom je napísané: „*Potom večer prišiel s dvánástimi.*“ Obetovanie a príprava museli skončiť do konca 14. dňa, do večera, kedy slnko začína zapadať.

Pascha prebiehala obvyklým spôsobom. Urobme si krátky exkurz o pasche. Pri slávení paschy (sederovej večeri) sú dôležité 4 kalichy, z ktorých sa pije. Kalichy symbolizujú Božie zaslúbenia dané Mojžišovi pri jeho povolaní vyslobodiť Izraelcov z Egypta, ako sú zapísané v knihe Exodus, v 6. kapitole, vo veršoch 6 a 7

Prvá vec (prvý kalich): *vyvediem vás spod egyptských bremien.* Druhá vec (druhý kalich): *vyslobodím vás z otrockej služby* (znamená zbavím ťa pút). Tretia vec (tretí kalich): *vykúpim vás vystretým ramenom a veľkými súdmi.* To znamená vyslobodím ťa, alebo vykúpim ťa. Štvrtá vec (štvrtý kalich): *Prijmem vás za svoj ľud a budem vám Bohom a poznáte, že ja som Hospodin, váš Boh.* Tieto 4 kalichy vymedzovali paschálnu (pamiatkovú) večeru.

Pri večeri si celá domácnosť sadla okolo stola. Bol to stôl v tvare písme-na U. Okolo neho neboli stoličky, ale vankúše či matrace. Medzi učeníkmi nastala hádka o prvenstvo, že kto je prvý medzi nimi, kto bude sedieť vedľa Učiteľa. Nakoniec Ján, syn hromu, je na jednom kraji stola (rohu, ú-čku). Keď ideme z pravej strany stola, prvým teda bol Ján, potom bol Pán Ježiš, potom Judáš a potom ďalší a na konci Peter. Peter sedí v ú-čku oproti Jánovi.

Pán Ježiš učeníkov v otázke: „Kto z vás je najväčší?!“ pokorí. Najväčší je ten, kto druhým najviac slúži a poníži sa pred inými – ten je najväčší – a umyje im nohy. Veľmi zahanbuje, ale veľmi veľká lekcia pre nich a pre nás.

V ten večer, keď už je všetko pripravené a už sedia okolo stola, hlava rodiny dá požehnanie a prinesie sa na stôl prvý kalich vína. Víno bolo miešané s vodou v pomere 1:2 – dva diely vody a jeden diel vína. Na stôl sa donieslo jedlo. Nekvasené chleby, baranček, trpké byliny, omáčka z ovocia a najmladší z účastníkov položí otázku. Keď je to syn, povie: „Otec, prečo táto noc je iná od všetkých ostatných?“ Otec, alebo ten, ktorý vedie paschálnu večeru, povie: „Preto, lebo sme boli otrokmi v Egypte a Boh nás vyviedol.“ Nasleduje chvála za oslobodenie z Egypta a očakávanie budúceho vykúpenia.

Nasleduje druhý kalich. Hlava rodiny opäť povstane a začne dobrorečiť: „Pán náš Boh, zvrchovaný vládca sveta, ktorý pôsobíš, aby chlieb vydávala zem.“ A potom vezme chlieb a láme na kúsky a podáva tým, ktorí sú okolo stola a jedia ho s horkými bylinami.

Je možné, že toto je možno chvíľa, keď Pán Ježiš Kristus dobrorečí a láme chlieb. Komentátori sa v tomto líšia. Pretože na začiatku, keď sa chlieb zlomil na dvoje, tak jedna polovica sa odložila, a len jedna polovica sa v prvom kole rozdávala. Myslím, že tá druhá polovica, ktorá sa odložila, sa neskôr použila na ustanovenie Večere Pánovej. Nie je to až také podstatné, ale dôležité je, že začali jesť. Rozdá sa chlieb, večeria sa, a tu vstupujeme do textu: „*A keď sedeli za stolom a jedli, povedal Ježiš: Amen vám hovorím, že jeden z vás ma zradí, ktorý je so mnou. A oni sa začali rmútiť a hovoriť mu jeden po druhom: Či som to ja? A iný tiež: Či azda ja? A on odpovedal a riekol im: Jeden z dvanástich, ktorý si so mnou máča do misy. A Syn človeka síce ide, ako je napísané o ňom, ale beda tomu človekovi, skrze ktorého sa Syn človeka zrádza. Lepšie by mu bolo bývalo, keby sa ten človek nebol narodil.*“ (verše 18 až 21). Toto je druhá udalosť a lekcia počas jedla a po druhom kalichu. Táto lekcia je o zrade.

Človek môže, ako napr. Peter, urobiť rôzne nedobré veci, ale pritom k zrade nedôjde. Pod zradou v prípade Pána Ježiša mám na mysli jeho vydanie. Najväčšími nepriateľmi kresťanov sa často stali ľudia, ktorí predtým poznali kresťanstvo zblízka. Téma zrady je to, na čo nás upriamuje Marek od 18. po 21. verš. Tí, čo zradia Pána Ježiša, nikdy jemu plne nepatrili, neboli znovuzrodení, neboli jeho ovcami. Avšak nikto by si dovedy nepomyslel, že Judáš nebol kresťan (učeník). Práve to sa ukázalo až neskôr a práve cez jeho zradu.

Judáš dostal niekoľko výstražných napomenutí od Pána Ježiša aj na večeri.

Všimnime si, že Pán Ježiš ho hneď neodsúdi a hneď ho neodhalí. Dáva pokyny a odpovede, aby to Judáš mohol chápať a ostatní nie. Čítame to v príslušných textoch, ako v Jánovi, tak aj v Markovi, keď Pán hovorí: „*Jeden z vás ma zradí.*“ A keď sa učeníci pýtajú: „*Či som to ja?*“, tak Judáš tam sedí a úplne bez hanby sa tiež pýta to isté. Pán Ježiš mu odpovedá: „*Ako ty hovoríš.*“ Je zrejmé, že mu to musel povedať potichu, lebo potom si učeníci dávajú znamenie cez Petra, aby zistili, kto tým zradcom má byť. Keď mu Pán Ježiš podá skyvu chleba, tak ostatní vo zvyšnom ú-čku stola to zrejme nepočujú a myslia si, že Judáš odišiel niečo nakúpiť na sviatok alebo išiel dať chudobným z peňazí, ktoré nosil. Pán Ježiš Judáša šetrí. Celý čas mu hovorí niečo ako: „Priateľ môj, chcem, aby si urobil pokánie. Priateľ môj, zväz si, čo to robíš. O čo ti ide?“

Zrada je vec srdca. Zrada vychádza zo samotnej hĺbky Judášovho srdca, ktoré je od istého okamihu v nenávisťnom nastavení voči Kristovi. Judáš bezpochyby videl Krista atraktívneho, ale pravdepodobne čakal, že sa stane Mesiasom pozemským, a on bude kráľovať s ním. Očakával pravdepodobne, že Kristus pomôže jeho cieľu byť možno bohatý. V Jánovi je napísané, že mal pokladničku, dokonca z nej kradol, a že miloval peniaze. Pavol píše, že koreňom všetkého zla je milovanie peňazí. V Judášovi nezostáva láska ku Kristovi, ale iná túžba a Kristus je len prostriedok k dosiahnutiu jeho cieľa. A to je prostredie, v ktorom prichádza zrada. Ak stratíme všetko, po čom najviac túžime a ostane nám Kristus, sme na dobrej pôde. Ale ak prídeme do bodu, v ktorom nám

povedia: „Keď chceš Krista, stratíš toto alebo toto“, a my sa radšej vzdáme Krista než toho ostatného, sme v pozícii zrady a sme v pozícii. kedy sa ukážeme v pravom svetle – čo v nás je. Takže ako sa to udialo u Judáša?

Prvá vec, ktorá predchádza zrade, je, že Judášovi prestáva byť Kristus atraktívny. K zrade nedôjde len tak z ničoho nič. Zrada, odídenie od Krista, opovrhnutie jeho krvou, nenastáva v momente, ale nastáva zvyčajne postupne a premyslene. Človek, ktorý chce zradiť a odísť od Krista, hľadá spôsob, ako to urobiť nenápadne. Keď je človek už takto nastavený, vtedy prichádza pokušiteľ. Aspoň na troch miestach je napísané, že diabol vstúpil do Judáša, lebo sa mu otvoril, lebo sa Judáš vzdialil od Krista. Diabol pomáha Judášovi urobiť rozhodnutia, ktorými zrealizuje tie najhoršie plány odvrátiť sa od Spasiteľa, a vedie ho k zrade.

Aké je z toho poučenie pre nás? V prvom rade si všimnime, ako reagujú učeníci. Jeden za druhým sa pýtajú. Verím, že s tým nezačal Judáš. Pýtajú sa, rmútia sa a hovoria. Čo to znamená, že sa rmútia a hovoria? Hovorí to o ich znovuzrodenej prirodzenosti. Nová prirodzenosť, nový život, keď je daný, je si človek vedomý toho, že je totálne závislý na Božej milosti. Je si vedomý toho, čo je v jeho srdci. Som presvedčený, že Judáš sa spýtal to isté ako ostatní len z pokrytectva, aby nevyznel inak ako ostatní. *A či som to ja, pane?* Skúmaj sa, aký je tvoj vzťah ku Kristovi! Si úprimný, si priamy, alebo si pripravený ho predat', keď na to príde?

Naviac, táto lekcia je umocnená varovaním a Marek chce, aby v našich ušiach

toto varovanie ostalo: „*A Syn človeka síce ide ako je napísané o ňom, ale beda človeku, skrze ktorého Syn človeka sa zrádza. Lepšie by mu bolo bývalo, keby sa ten človek nebol narodil.*“ Všetci asi súhlasíme, že najhoršie v pekle bude pokrytcom. Peklo je hrozné miesto a skončiť tam, skončiť bez evanjelia, je hrozná vec. Ale skončiť tam ako pokrytec je tá najhoršia vec. Judáš bezpochyby pokrytcom je. Toto miesto je varovanie pred zradou.

Môžeme povedať, že verše 22 až 25 hovoria o láske, hovoria o opaku toho, čo nachádzame vo veršoch 18 až 21. Od verša 22 po 25 máme čas, kedy Judáš už nie je na večeri. Ak by bola pravda, že lámanie sa uskutočnilo predtým, ako Judáš od večere odišiel, tak by bol pri lámaní, ale v žiadnom prípade nebol na celej večeri.

Dostávame sa tesne pred tretí kalich. Dostávame sa do času, keď sa baránok dojedá, alebo do času, keď sa baránok ešte je, ale dôležité je, že Judáš je podľa Jánovho evanjelia už preč. Večera s učeníkmi od verša 22 pokračuje už bez Judáša. Tí ľudia, ktorí hovoria, že aj neveriaci majú ísť k „Večeri Pánovej“ veľmi radi ukazujú z Lukáša, že Judáš tam bol. Ale povedali sme, že Lukáš nepíše chronologicky. Z Markovho evanjelia s prihliadnutím na ostatné evanjeliá nám najlepšie vychádza, že Judáš pri Večeri Pánovej nebol a preto neveriaci nemajú byť pri Večeri Pánovej a brať ju, teda nemajú mať účasť na večeri tí, ktorí neveria v Pána Ježiša Krista. V týchto veršoch je ďalej dôležité pre nás to, čo Pán Ježiš hovorí, že za nás urobí.

V prvom rade ukazuje učeníkom, že sa za nich dáva úplne celý: Toto je moje telo, a potom: Toto je moja krv novej

zmluvy, ktorá sa vylieva za vás. Kristus sa dáva za učeníkov. On dáva sám seba za nich ako chlieb. Toto je to, čo v aramejčine je veľmi silne vyjadrené, keď sa tam píše „A toto moje telo“. Vyjadrenie: *moje telo* v aramejčine znamená: *moja osoba, všetko, čím som, všetko, čo mám, celá moja bytosť*. A toto nie je nebiblické učenie. Toto je presne to, čo učí Evanjelium podľa Jána v 10. kapitole v 11. verši: „*Dobrý pastier kladie svoju dušu za ovce.*“

Preto, keď prichádzame k Večeri Pánovej, musíme mať na mysli: Kristus dáva sám seba za mňa – a to máme dnes v tomto texte vidieť a prijať očami viery. Večera Pánova pripomína realitu: Kristus dáva sám seba za mňa. On dáva celý svoj život, všetko, čím je, svoje telo a svoju krv za mňa. On je ten dobrý Pastier. Všetko dáva za mňa ako Baránok Boží.

Keď išiel Abrahám s Izákom obetovať baránka, Izák položil otázku: „Otec, a kde je baránok?“ Abrahám odpovedal: „Boh zabezpečí baránka.“ Baránok, ktorého zabezpečil Boh, tu teraz je – skutočný Baránok, ktorý sníma hriech sveta. Učeníci teraz pred Kristom vidia len elementy (chlieb a víno/kalich), ale oni im to budú neskôr vždy pripomínať. Za nimi (za chlebom a vínom/kalichom) je Kristus. Nie v nich, nie skrze nich, ale v pozadí, ako drží a láme chlieb a dáva kalich, je Kristus. Tieto elementy ukazujú na neho a on je ten, ktorý sa dáva za nás a o nejaký krátky čas bude vydaný a zabitý pre naše hriechy.

To je úžasná pravda: Kristus sa dáva za mňa! Rozmýšľajme nad tým chvíľu! Kristus sa dáva za mňa, on ma musí milovať. Peter a Ján už majú v súvislosti

s barančekom v mysli: Všetky tie predpovede sa týkajú priamo nás. My sme tí, ktorých on miluje. My sme tí, za ktorých on ide zomierať.

Čítame o kalichu. Je to kalich krvi novej zmluvy. Krv sa vylieva za mnohých. „*Toto je moja krv novej zmluvy.*“. Čo je krv novej zmluvy, o ktorej tu Kristus hovorí? Vieme o krvi starej zmluvy, ktorou kropil Mojžiš, keď dostali kamenné dosky, a keď vstúpili do Sinajskej zmluvy. Ale tu je krv novej zmluvy. Čo je nová zmluva? Je to dohoda medzi Otcom a Synom. Je to zmluva vykúpenia. Ide o zmluvu milostivého jednania s Božím ľudom. Otec uzatvoril so Synom zmluvu, že Syna pošle na Zem, aby zachránil ľudí, ktorých mu dá Otec. Tým, že ich zachráni z ich hriechu, zaplatí za ich hriech a budú zmluvne jeho. Budú jeho a on bude ich. A do tejto zmluvy, ktorá je zmluvou milosti, títo ľudia neprispievajú ničím sami zo seba. Neexistujú nijaké tvoje skutky, ktorými môžeš vstúpiť do tejto zmluvy. Môžeš ju len prijať vierou ako dar.

Nová zmluva sa podľa prorokov prejaví tým, že títo ľudia dostanú nové srdcia. Budú napojení do novozmluvnej komunity. Budú poznať Boha. Nikto nebude hovoriť blížnemu „Poznaj Boha!“, lebo oni Boha poznajú. Každý, kto je v Novej zmluve, vie povedať: „Nemám dokonalé poznanie, ale viem, že on je mojím Bohom, on je mojím Spasiteľom.“ Je to skúsenostné, hlbšie prežité poznanie, ktoré v Starej zmluve bolo veľmi zriedkavé.

To, čo tu Pán hovorí, je: Toto je tá krv mojej novej zmluvy. Krv pečatila zmluvu – zmluva musela byť zapečatená krvou. Keď niečo bolo spečatené krvou, bolo to nemenné. Kristova smrť a krv

spečatila všetko a všetko je nemenné. Je spečatené, že tí mnohí, ktorí v neho veria, nezahynú naveky. Je spečatené jeho smrťou, že o každom, kto je v tejto zmluve, platí, že nikto ho nevytrhne z Otcovej ruky. Je spečatené, že ho nič neodlúči od lásky Kristovej. Vidíme úžasné Kristovo oddanie sa a moc lásky až na smrť.

To, čo sa v ten večer stalo, je, že Pán Ježiš nezobral štvrtý kalich. Vo verši 26 čítame, že zaspievali pieseň, zrejme koniec halelu (Žalmy 116 až 118) a odišli. Ale Pán Ježiš Kristus nevzal štvrtý kalich, ktorý pripomínal zaslúbenie: *vezmem ťa za svoj ľud a budem ti Bohom.* Tento kalich Pán nezobral: „*Amen vám hovorím, že už viac nikdy nebudem piť z plodu viniča, až do toho dňa, keď ho budem piť nový v kráľovstve Božom.*“ (Marek 14:25). Týmto hovorí: „Nedotknem sa štvrtého kalicha až do dňa, kým nenastane moje kráľovstvo.“ To nenastáva teraz. Teraz ide zabezpečiť vykúpenie, ktoré nasleduje po treťom kalichu, ktorý predstavuje zbavenie pút.

Kto uverí v Krista, patrí medzi jeho ľud: „*a budem im Bohom a oni mi budú ľudom.*“ Je to sľub novej zmluvy. A Zjavenie Jána hovorí, že tento sľub dostáva svoje plné vyjadrenie až na konci vekov, keď príde nové nebo a nová zem: „*A počul som veľký hlas od trónu z neba, ktorý hovoril: Hľa, stán Boží s ľuďmi, a bude bývať s nimi, a oni budú jeho ľudom, a on, Boh, bude s nimi a bude ich Bohom.*“ (Zjavenie 21:3).

Pán Ježiš Kristus hovorí: „Vtedy ten štvrtý kalich dopijem. Nie teraz, ale príde deň, kedy zasadnem s vami, kedy zoberiem štvrtý kalich a kedy ho budeme piť nový v kráľovstve Božom.“

V tomto zmysle budeme mať ešte účasť pri stole Pánovom priamo s ním. Je zrejmé, že budeme s ním sedieť, budeme s ním stolovať a môžeme sa na to tešiť. To nás učí a vedie k tomu, aby sme hľadeli dopredu, aby sme videli svoju budúcnosť s ním.

Ber Pána Ježiša Krista ako toho, ktorý sa vydal za teba. Veríš tomu opravdivo? Nikdy nepochybuj o tom, že on ťa miluje. Očakávaj na ten deň, keď budeš s ním.

Niečo pre tých, ktorí ešte neprišli ku Kristovi (možno váhajú). Čo je lepšie

na tomto svete ako takáto zmluva? Čo je lepšie ako mať Pastiera, ktorý kladie život za ovce? Čo je lepšie ako krv, ktorá očisťuje tvoj život? Začo to zameníš? Čo ti je prednejšie? Je to svet? Je to láska k peniazom? Ku kariére? Sebeckto? Snaha, rozhodovať si v živote sám a nepodriaďiť sa Pánovi? Čo je lepšie ako mať Krista, ktorý takto miluje? Nielen učeníkov, ale aj všetkých ostatných, ktorí kedy v neho uveria. Kiež by dnes bol ten deň, kedy by si k nemu prišiel a kedy by si v neho uveril.

Pred židovským súdom

Marek 14:53-65

V tomto článku sa pozrieme na najstrašnejší deň v živote Pána Ježiša Krista. Na deň, v ktorom vypil kalich Božieho hnevu. Na deň, o ktorom sa zmieňujú všetci evanjelisti a ktorý je v Evanjeliách podrobne rozpísaný. O tomto dni prorokovali starozákonní proroci, že raz príde a tento deň teraz aj prišiel. Podľa židovského kalendára deň, v ktorom je Pán Ježiš ukrižovaný a zomiera na kríži, bol 15. deň mesiaca nisan a podľa nášho kalendára to bol piatok.

Predmetom tohto článku sú udalosti piatkovej noci, ktoré sa odohrali po zatknutí Pána Ježiša v Getsemanskej záhrade. Ak by sme chceli udalosti časovo ohraničiť, môžeme povedať, že ide o udalosti, ktoré sa odohrali približne medzi jednou hodinou v piatok v noci až šiestou hodinou v piatok ráno (podľa nášho počítania času, podľa židovského počítania by to bolo medzi 7. až 12. nočnou hodinou 15. dňa mesiaca nisan – *poznámka redakcie*).

Ide o biblický text Evanjelia podľa Marka 14:53-65. Ale predtým, ako sa budeme venovať tomuto textu, otvor-

me si 5. knihu Mojžišovu, v ktorej sú uvedené zákony a nariadenia, ktoré dal Boh Izraelu pred vstupom do zaslúbenej zeme. V 16. kapitole tam čítame: „*Sudcov a správcov si ustanovíš vo všetkých svojich bránach, ktoré ti dá Hospodín, tvoj Boh, po všetkých svojich pokoleniach, a budú súdiť ľud spravodlivým súdom. Neskrivíš súdu! Nebudeš hľadiet na osobu ani neprijmeš daru, lebo dar oslepuje oči múdrych a prevracia slová spravodlivých.*“ (5. Mojžišova 16:18-19). Text hovorí o tom, že v Izraeli, ako v národe, sa má vykonávať spravodlivý súd. Židia tento text rozpracovali a ich súdny systém bol

na tú dobu veľmi sofistikovaný a veľmi prepracovaný. Krátko si povieme, ako fungovalo súdnictvo v dobe Pána Ježiša, aby sme o tom mali predstavu. Nevymenujeme všetky pravidlá, ale potrebujeme si uvedomiť, že ich súdny systém bol prepracovaný veľmi dôsledne, aby bol spravodlivý.

Môžeme povedať, že v Izraeli neexistovalo miesto, kde by bolo bezprávie. Skoro každé mesto v Izraeli malo synagógu a táto synagóga bola centrom spravodlivosti. V synagóge sa vykonávali sudy. Ak malo mesto viacej ako 120 mužov, v meste bola rada, ktorá sa nazývala Sanhedrin a pozostávala z 23 mužov a títo vykonávali súd. Nepárny počet mužov bol kvôli hlasovaniu. Ale aj mestá, ktoré mali menej ako 120 mužov, mali svoje sudy. Mohli si vybrať spomedzi seba starších, či už to boli traja, piati alebo siedmi a títo riešili súdne spory a právne otázky v tomto meste.

Najvyšší súd – Veľký Sanhedrin – Veľká židovská rada, sa nachádzal v Jeruzaleme. Tento pozostával zo 71 mužov. Číslo 71 bolo podľa starozákonného vzoru (Mojžiš a sedemdesiat starších), ktorí v Starej zmluve tvorili najvyšší súd a v súdnych veciach mali najvyššiu právomoc. A ako sme sa už zmienili, nielen že v každom meste boli ustanovené sudy, ale celý súdny systém bol veľmi dobre prepracovaný a spravodlivý.

Všetky súdne konania, ktoré sa konali v tom čase, museli byť verejné. To znamená, že verejnosť tam mohla prísť a ľudia sa mohli pozerat' a počúvať, čo sa deje, aby nebolo vykonávané nejaké bezprávie.

Žiadne obvinenie nemohlo byť vznesené na človeka, ak k tomu neboli dvaja

alebo traja svedkovia: „*Na ústa dvoch svedkov alebo troch svedkov zomrie ten, kto má zomrieť; nezomrie na ústa jedného svedka*“ (5. Mojžišova 17:6). To znamená, ak mal byť niekto obžalovaný, obvinený a odsúdený, museli existovať svedkovia, dvaja alebo traja, ktorí pravdivo svedčili o ňom (o jeho vine) a obvinený až potom mohol byť odsúdený. Falošné svedectvo sa v Izraeli považovalo za veľmi závažný zločin (5. Mojžišova 19:15-19). Ak svedok falošne svedčil proti niekomu a to sa odhalilo, tento svedok mal byť zabitý (19-ty verš). Na to dobre pamätajte.

Ďalej v tomto právnom systéme platilo pravidlo, že keď bol vynesený odsudzujúci rozsudok (obžalovaný je vinný a zasluhuje si smrť), tento mohol byť vykonaný až po 24 hodinách. Bolo to tak ustanovené, aby rozsudok nebol vykonaný predčasne a aby sa predišlo nespravodlivému rozhodnutiu, ak by sa v prípade objavili ešte nejaké nové dôkazy alebo noví svedkovia (v prospech obžalovaného).

Okrem toho platilo, že nikto nemohol byť súdený v noci. Súvisí to aj s tým, že súd bol verejný, a teda ľuďom muselo byť umožnené, aby sa na súde mohli zúčastniť, aby všetko bolo jasné a priehľadné.

Súd alebo súdny proces, sa nemohol konať v deň sabatu, vo sviatok alebo v deň, ktorý predchádzal sviatku. To bolo ďalšie pravidlo, ktoré si oni sami rozpracovali a podľa ktorého postupovali, aby súdny proces bol spravodlivý.

Ak muži (sudcovia) v Sanhedrine, ktorí rozhodovali, neboli jednomyselní pri výroku rozsudku, človek, ktorý bol obžalovaný, bol oslobodený. Pri

vynesení rozsudku musela byť jedno-myseľnosť.

Ďalej platilo, že sudcovia nemohli byť zaujatí. Zaujatí sudcovia nemohli súdiť.

Súdená osoba nemohla byť odsúdená na základe svojho vlastného svedectva. To znamená, že museli byť druhí ľudia (svedkovia), ktorí videli, čo vykonal obžalovaný, a až potom mohol byť súdny proces. Teda človek nemohol byť súdený a odsúdený na základe toho, čo on sám o sebe povedal, že ja som spravil toto alebo tamto.

Súd alebo súdny proces sa musel konať v súdnej miestnosti alebo v chráme. V chráme bola vymedzená miestnosť, v ktorej sa vykonávali sudy a iba v nich sa mohol konať súdny proces.

Ďalšie pravidlo: Obvinenie počas súdneho konania nemohlo byť zmenené! Keď niekoho obvinili z vraždy, nemohli počas súdneho konania povedať, že zistili niečo iné, a že už ho napríklad neobviňujú z vraždy, ale z niečoho iného (napríklad z krádeže alebo z cudzoložstva). Ak niekoho obvinili z vraždy, tak toto obvinenie muselo zostať nezmenené počas celého súdneho konania. Mnohé z týchto zásad platia aj v dnešnom súdnom systéme a aj u nás.

Človek mohol byť zatknutý až potom, ako bol obvinený. To znamená – najprv museli prísť svedkovia a vzniknúť obvinenie a až potom tento človek mohol byť zatknutý.

Platila zásada, ktorá v našom právnom systéme platí aj dnes, ktorá je známa pod latinským názvom *in dubio pro reo*, čo znamená, že keď sú pochybnosti ohľadom toho, či obžalovaný spáchal alebo nespáchal skutok, z ktorého

je obviňovaný, tak sa má rozhodovať v prospech obžalovaného. Ak sú nejaké pochybnosti, všetko sa má vykladať v prospech obžalovaného.

Prečo o týchto zásadách/pravidlách hovoríme? Lebo všetky tieto a aj ďalšie, o ktorých tu nepíšeme, boli pri procese s Pánom Ježišom porušené. Všetky pravidlá súdneho konania a súdu, na ktoré bol židovský národ hrdý a ktoré sa mali dodržiavať, všetky boli pri procese s Pánom Ježišom porušené. Celý súdny proces s Pánom Ježišom bol preto nelegálny a nespravodlivý.

Súdny proces s Pánom mal dve štádiá. Najprv bol súdený pred Sanhedri-
nom (prvé štádium). Tento proces môžeme nazvať židovským súdom. Potom nasledovalo druhé štádium – súd pred štátnou mocou (pohanský alebo štátny súd). Bolo to kvôli tomu, že židovský národ v tom čase bol pod nadvládou Rimanov a Židia sami o sebe nemohli vykonať rozsudok – rozsudok musel byť schválený štátnou (rímskou) mocou a až potom rozsudok mohli vykonať. Preto Pán Ježiš musel absolvovať dve štádiá súdu – pred Židmi a potom pred štátom mocou (rímskym prokurátorom a Herodesom).

V tomto článku sa venujeme súdu, ktorý absolvoval Pán Ježiš pred Židmi (židovský súd). Nazvali sme ho prvé štádium. Tento súd mal tri etapy. Súd pred štátnou mocou mal ďalšie tri etapy. Takže Pán Ježiš musel prejsť šiestimi ľudskými súdmi: Najprv to bolo pred Annášom, potom pred Kaifášom, potom bol formálny súd ráno pred Veľkou židovskou radou, následne bol privedený k Pilátovi, potom k Herodesovi a nakoniec znovu k Pilátovi. Šesť súdnych ko-

nani! Budeme ich sledovať podľa textov v Evanjeliách. Pozrieme sa na prvé tri súdne procesy (židovský súd).

Súd pred Annášom

Prvú etapu židovského súdu zaznamenáva Evanjelium podľa Jána: „*Vtedy čata vojska, tisícnik a služobníci Židov zobrali Ježiša a poviažali ho. A odviekli ho najprv k Annášovi, pretože bol svokrom Kaifášovým, ktorý bol toho roku najvyšším kňazom.*“ (Ján 18:12-13). Prečo ho odviekli najprv k Annášovi a kto bol Annáš?

Najvyšším kňazom v Izraeli v tom čase bol Kaifáš. Annáš bol najvyšší kňaz od roku 6 do roku 15 po Kristovi. V 15. roku ho Rimania z tohto úradu zosadili. Po ňom najvyššími kňazmi boli jeho piati synovia a po nich (teda teraz) to bol Kaifáš, ktorý bol jeho zaťom. Ako vidíme, Annáš mal veľmi vysokú pozíciu. Najvyšší kňaz pre Židov znamenal niečo iné ako pre Rimanov. Rimania zosadili najvyššieho kňaza a dali druhého, ale pre Židov najvyšší kňaz bol doživotný úrad. To znamená, že aj keď už nastúpil nový najvyšší kňaz, ten predchádzajúci najvyšší kňaz mal podobné právomoci ako ten ďalší, s výnimkou toho, že na deň zmierenia nemohol obetovať býka. To mohol urobiť iba úradujúci najvyšší kňaz. Ale inak (Annáš) mal skoro rovnaké právomoci ako úradujúci najvyšší kňaz. Annáš mal veľkú moc a v tom čase *de facto* vykonával funkciu najvyššieho kňaza a stál za celou židovskou radou, za tým všetkým, čo sa dialo. Mohli by sme povedať, že bol hlavou, ktorý to všetko riadil.

Annáš musel byť veľmi bohatý človek. Počas rímskej okupácie sa v chráme

(na nádvorí) predávali zvieratá, holuby a iné veci, ktoré ľudia potom prinášali ako obeť. Boli tam peňazomenci, lebo na území štátu sa platilo rímskou menou, ale na pôde chrámu sa platilo židovskou menou – preto sa tam nachádzali peňazomenci. Na príjmoch z týchto obchodov mal podiel najvyšší kňaz a vieme si predstaviť, ako Annáš musel zúriť, keď Pán Ježiš prišiel a „...*vojdúc do chrámu začal vyháňať tých, ktorí predávali a kupovali v chráme, a poprevracal stoly peňazomencom a stolice tých, ktorí predávali holubov*“ (Marek 11:15; pozri tiež Matúš 21:12).

Annáš bol skúsený sudca a mal veľmi vysokú pozíciu už kvôli tomu, že po ňom najvyšší kňazi boli jeho synovia, a potom jeho zať Kaifáš. Bola to veľmi silná rodina. Môžeme si právom myslieť, že dôvod, prečo najprv poslali Pána Ježiša k Annášovi bolo jeho postavenie a sudcovská skúsenosť, aby ako skúsený sudca našiel nejakú žalobu na Pána Ježiša, lebo dovtedy žiadna žaloba na Pána nebola vznesená. Annáš vypočúval Pána Ježiša a najvyšší kňaz sa ho pýtal na jeho učeníkov a na jeho učenie. Pán mu povedal: „*Ja som verejne hovoril svetu; ja som vždy učil v synagóge a v chráme, kde sa odovšadiaľ schádzajú Židia, a skryte som nehovoril ničoho. Čo sa mňa pýtaš? Opýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril.*“ (Ján 18:20-21). Annáš chcel, aby Pán Ježiš niečo povedal o sebe, na čom by ho chytil a na základe toho vzniesol proti nemu žalobu. Pán Ježiš však vedel, že nikto nemôže na seba vzniesť obžalobu, preto mu hovorí: *Ja som verejne hovoril, spýtaj sa tých, ktorí ma počuli, nech oni povedia na mňa niečo zlé, ak som tak urobil.* Za túto odpoveď mu

nejaký sluha dal pohlavok: „*Či tak odpovedáš najvyššiemu kňazovi?*“ (Ján 18:22). „*Ježiš mu odpovedal: Ak som zle hovoril, dosvedči, čo bolo na mojej reči zlé; ale ak dobré, čo ma biješ?*“ (Ján 18:23).

Annáš sa od Pána nič nedozvedel a preto ho zviazaného poslal ku Kaifášovi. Bola noc. Bolo možno medzi jednou a tretou hodinou v noci. Takže toto bola etapa pred Annášom.

Súd pred Kaifášom

Druhá etapa židovského súdu prebiehala pred úradujúcim najvyšším kňazom, pred Kaifášom, u ktorého sa zišli najvyšší kňazi, starší a zákonníci. Táto etapa židovského súdu je zaznamenaná v Evanjeliu podľa Marka v 14. kapitole, vo veršoch 53 až 65.

Všetko toto prebiehalo ešte v noci. Porušili pravidlo, že súdny proces nesmel prebiehať v noci. Ale vidíme u nich nenávisť a hnev a úmysel zabiť Pána Ježiša. Stretli sa v noci, potajme, aby náhodou nevznikla vzbura, aby iní svedkovia nemohli prísť, aby sa mohli čo najrýchlejšie zbaviť Pána Ježiša Krista. A čo viac, toto súdne konanie nebolo ani v chráme, ale bolo v paláci Kaifáša. Tým porušili ďalšie pravidlo o spravodlivom súde. Pritom tí, ktorí ho súdili, boli všetci zaujatí. Už keď si iba spomenieme na Kaifášovo vyhlásenie/návrh ešte pred niekoľkými dňami v Jánovi v 11. kapitole, keď povedal: „...*Kaifáš, ktorý bol toho roku najvyšším kňazom, im povedal: Vy neviete ničoho ani nemyslíte, že nám je užitočné, aby zomrel jeden človek za ľud, a nie aby zahynul celý národ*“ (Ján 11:49-50). Ďalší dôkaz o ich zaujatosti je: „...*A najvyšší kňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako by ho chytili ľstou a zabili.*“

(Marek 14:1). Vidíme, že cieľ je vopred daný. Už predtým, ako sa stretnú, majú úmysel odsúdiť Pána Ježiša na smrť. A teraz toto všetko je iba predstavenie, v ktorom hľadajú spôsob ako vzniesť obžalobu a ako doceliť vynesenie rozsudku smrti.

Doteraz nebola vznesená žiadna obžaloba, ale Pán je zatknutý, je pred súdnou radou a súdia ho. Musela to byť veľká snaha, ktorú vynaložili Židia kvôli tomu, že v noci (ešte stále bola noc), museli nájsť svedkov, ktorí by vzniesli nejaké svedectvo. Hľadali svedkov pre obžalobu, ale samozrejme, že skutočných a pravých svedkov nenašli. Pán Ježiš nikdy neurobil nič zlého, preto takí svedkovia, ktorí by pravdivo povedali niečo zlé na Pána Ježiša, za čo by bol hodný smrti, sa nenašli, a preto im nezostávalo nič iné, iba zavolať falošných svedkov.

Nevieme, aký motív mali títo svedkovia a prečo svedčili falošne. Je to o to zaujímavejšie, lebo oni vedeli, že každý falošný svedok, ak by sa ukázalo, že svedčil falošne, mal podľa 5. Mojžišovej knihy zomrieť. Čítame, že svedkovia, ktorí predstúpili pred súdnu radu, sú falošní. Nebol to jeden alebo dvaja falošní svedkovia, ale táto židovská rada si zavolala mnoho falošných svedkov, ktorí svedčili proti Pánovi Ježišovi. Nie je napísané, o čom falošne svedčili, ale čítame, že ich svedectvá neboli rovnaké. Nuž, je veľmi ťažké, aby svedectvá falošných svedkov boli rovnaké. Keď sú pravdiví svedkovia, nie je problém, aby ich svedectvá boli rovnaké. U falošných svedkov je veľmi ťažké dosiahnuť, aby ich svedectvá boli rovnaké, keď si v podstate vymýšľajú, čo sa „stalo“.

Židovská rada je v úzkych, lebo nevie nájsť svedkov, ktorí by vzniesli obvinenie na Pána Ježiša, ktoré by bolo rovnaké a na základe ktorého by mohli vyniesť odsudzujúci rozsudok. Nakoniec predviedli nejakých dvoch svedkov, ktorí hovorili: „*A ktorísi povstali a svedčili falošne proti nemu a vraveli: My sme ho počuli hovoriť: Ja zborím tento chrám, urobený rukami, a za tri dni vystavím iný, nie rukami urobený.*“ (Marek 14:57-58). Zdalo sa im, že konečne niečo majú. Dá sa na prvý pohľad povedať, že dvaja (falošní) svedkovia (pozri Matúš 26:60) majú nejaké konkrétne obvinenie na Pána Ježiša. Ďalej je ale napísané, že ani ich svedectvá neboli rovnaké: „*Ale ani takto nebolo ich svedectvo rovnaké*“ (Marek 14:59). To, čo povedal Pán Ježiš o chráme, je uvedené v Evanjeliu podľa Jána: „*A Ježiš odpovedal a riekol im: Zborte tento chrám, a vo troch dňoch ho postavím*“ (Ján 2:19). Svedkovia však tvrdili, že on povedal: *Ja zborím tento chrám*. Pán Ježiš však povedal: *Vy zborte tento chrám* a myslel pritom na seba, na chrám svojho tela: „*Ale on hovoril o chráme svojho tela*“ (Ján 2:21). Vidíme, že títo falošní svedkovia prekrútili to, čo povedal Pán Ježiš Kristus.

Aké poučenie z toho plynie pre nás? Falošní svedkovia existujú okolo nás aj dnes, a preto, milý brat, milá sestra, nebuď prekvapený (prekvapená), ak tvoje slová, ktoré povieš, budú prekrútené a dezinterpretované, a keď niekto nebude pravdivo svedčiť o tebe. Nebuď prekvapený, lebo to isté sa dialo aj Pánovi Ježišovi Kristovi. Klamstvá a falošné reči sú Satanove zbrane a nie nadarmo sa hovorí o Satanovi ako o otcovi ľži (Ján 8:44). Počítajme s tým, že toto sa deje

a bude diať aj v živote veriacich v Pána Ježiša Krista.

Ako sa Pán Ježiš v tom celom zachoval?

Privádzali svedkov, ale tí na Pána nevedeli nič zlé dosvedčiť. Nakoniec sa zdalo, že títo poslední dvaja niečo konkrétne priniesli, ale ani ich svedectvo nebolo rovnaké.

V židovskej rade z toho musela byť už veľká nervozita. Stále nemali nič, z čoho by Pána obvinili. Vidíme to na reakcii najvyššieho kňaza: „*Potom vstal najvyšší kňaz do prostriedku a opýtal sa Ježiša: Či nič neodpovedáš? Čo títo svedčia proti tebe?*“ (Marek 14:60).

Najvyšší kňaz, Kaifáš, berie iniciatívu do svojich rúk: *Či nič neodpovedáš, čo títo svedčia proti tebe?* Ale on mlčal a neodpovedal. Vidíme, že Pán Ježiš Kristus mlčí a ani nemal čo povedať voči týmto ľuďom, lebo všetko, čo povedali, bolo falošné. Nepovedali nič pravdivé a nemalo zmysel, aby sa vyjadroval, lebo ani jedno relevantné obvinenie, ku ktorému by sa mal vyjadriť, nebolo vznesené. Preto čítame, že on mlčal a neodpovedal im nič (verš 61). Jeho mlčanie malo aj iný význam.

Týmto mlčaním naplnil Pán Ježiš prorockto z Izaiáša 53. kapitoly, 7. verša: „*Mučili ho, a on ponižujúc sa znášal dobrovoľne a neotvoril svojich úst; vedený bol ako baránok na zabitie a zanemal ako ovca, ktorá zanemie pred tými, ktorí ju strihajú, a neotvoril svojich úst*“. Pán Ježiš mlčal a bol ticho aj neskôr pred Pilátom a pred Herodesom. Aj týmto nám Pán Ježiš dal príklad, ako reagovať, keď sme pred ľuďmi, ktorých nezaujímajú pravda, a ktorí sa snažia iba nájsť chybu na našich životoch a obviňujú nás z toho, čo sme neurobili.

Najvyšší kňaz sa v 61. verši Pána pýta: „...Či si ty Kristus, Syn toho Požehnaného?“ Zdá sa, že najvyšší kňaz mal túto otázku dobre premyslenú, lebo to bola otázka priamo k podstate veci. Inými slovami sa Pána pýta: Si ty ten Mesiáš? Si ty Kristus? Si ty Syn Boží? Si ty ten, ktorý mal prísť? Si ty ten, o ktorom píše Starý zákon a o ktorom čítame v druhom žalme? Židia nevyslovovali meno Boh, preto sa Kaifáš opýtal: Či si ty Kristus, Syn toho Požehnaného? Toto je už priama otázka na Pána Ježiša Krista. Pán teraz už nie je ticho, teraz už nemlčí. Matúš uvádza, že keď Kaifáš dáva túto otázku, tak Pána pod prísahou zaväzuje k odpovedi (Matúš 26:63).

Pán Ježiš pod prísahou pred židovským súdom v tejto situácii vyznáva: „A Ježiš povedal: Áno, ja som, a uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi“ (Marek 14:62; pozri tiež Matúš 26:64). Pán Ježiš hovorí, potvrdzuje: Áno, Ja som Kristus. Židia od tohto momentu nikdy nemohli povedať, že nevedeli, koho odsudzujú. Pán Ježiš vyznal pod prísahou: Ja som ten Kristus! Pred židovskou radou nestál človek, ktorý by bol zničený a ustráchaný, ale vidíme Pána Ježiša ako víťaza, ktorý pred najvyšším židovským súdom pod prísahou vyznal: Ja som Kristus!

Čo im hovorí, keď do svojej odpovedi zahrnul prehlásenie *A uvidíte Syna človeka ako sedí po pravici moci a prichádzať s nebeskými oblakmi*? Pán Ježiš tu má na mysli proctvo a videnie, ktoré mal Daniel: „Videl som v nočných videniach a hľa, s nebeskými oblakmi prichádzal ktosi na pohľad ako Syn človeka a prišiel až ku Starodávne mu dňov, a dali mu priblížiť sa pred neho. A bolo jemu

dané panstvo i sláva i kráľovstvo, a slúžili mu všetky národy a ľudia a jazyky; jeho panstvo je večným panstvom, ktoré nepominie, a jeho kráľovstvo je také, ktoré nebude zničené.“ (Daniel 7:13-14) a v nadväznosti na Žalm 110, ktorý je tiež o Pánovi Ježišovi: „Hospodin riekol môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, dokiaľ nepoložíš svojich nepriateľov za podnožie tvojim nohám.“ (Žalm 110:1). Inými slovami Pán Ježiš im hovorí: Ja som Kristus. Ja som ten, ktorý má moc. Ja som ten, ktorý kraluje. Vy mňa teraz súdite, ale ja som ten, ktorý bude súdiť vás. Vy sa postavíte pred mňa a budete sa zodpovedať za to, čo teraz tu robíte.

Keď Pán Ježiš toto povedal, najvyšší kňaz a aj všetci ostatní si museli uvedomiť, že on o sebe hovorí, že je Boh, že on je Mesiáš, a že on príde a bude súdiť svet. Na to však najvyšší kňaz reaguje tak, že roztrhol svoje rúcho a povedal: *Čo ešte potrebujeme svedkov?* (Marek 14:63). Tu vidíme jeho pokryteckú reakciu, lebo najvyšší kňaz toto potreboval počuť: Teraz má konečne niečo, z čoho ho môže obviňovať.

Najvyšší kňazi si nemohli trhať rúcho. To im bolo zakázané v Starom zákone. Rúcho si najvyšší kňaz mohol roztrhnúť jedine vtedy, keď usúdil, že ide o rúhanie, keď sa niekto prehlasoval za Boha, alebo si pripisoval vlastnosti, ktoré patria jedine Bohu. Kaifáš, najvyšší kňaz, prehlásil vyhlásenie Pána o sebe za rúhanie. Neskúmal odpoveď Pána Ježiša, či je to pravda alebo nie, ale odpoveď hneď považoval za rúhanie.

Pýtal sa židovskej rady: „Či ešte potrebujeme svedkov?...Počuli ste to rúhanie. Čo sa vám zdá? A oni všetci ho odsúdili, že je vinný smrti.“ (Marek 14:63-64).

Všetci v židovskej rade ho hneď odsúdili, že je hoden smrti. Ak však mali takéto obvinenie, mali hlasovať. Hlasovalo sa tak, že najprv hlasovali najmladší z rady, aby neboli ovplyvnení staršími členmi, a až potom mali rozhodnúť. Žiadne hlasovanie sa však neudialo.

Táto otázka je tu aj dnes a je veľmi jednoduchá. Je Ježiš Kristus tým, čo o sebe povedal, teda on je Kristus a Boží Syn, je pravý Boh, je ten, ktorý vládne a je mu daná všetka moc a všetko panstvo, alebo je rúhač? Pred túto otázku bola postavená celá židovská rada a pred touto otázkou je postavený každý jeden človek na zemi.

Pán Ježiš je skutočne Boží Syn. Boli svedectvá jeho skutkov, zázrakov, ktoré konal, o ktorých mnohí počuli, a to aj tí, čo v židovskej rade vtedy sedeli. Boli svedectvá mnohých ľudí, ktorí mohli potvrdiť, že naozaj je to Boží Syn, a to, čo on robil, to, čo on konal, nemohol nikto iný konať, iba Boží Syn. Bolo tu svedectvo už zo samého neba. Otec nebeský ukázal na Pána Ježiša, na milovaného Syna a koniec koncov, sú tu svedectvá mnohých tých, ktorých Pán Ježiš ako Boží Syn zachránil a odpustil im hriechy, ktoré by nikto iný ako Boží Syn, Pán Ježiš Kristus, nedokázal odpustiť. Ale židovskú radu toto nezaujímalo. Oni mali vopred naplánované ho odsúdiť a usmrtiť, preto hneď prehlásili, že je vinný smrti.

Ukončenie súdneho procesu pred súdnou židovskou radou po vyhlásení výsledku a rozsudku, ktorý chceli dosiahnuť a mali ho dopredu naplánovaný a pripravený, je stručne zhrnuté vo verši 65: „*A niektorí začali plávať na neho, zakrývať jeho tvár a pohľavkovať ho a hovoriť mu: Prorokuj! A prevzali ho*

sluhovia bijúc ho palicami“. Prevzali ho sluhovia a bili ho palicami. Iní plávali na neho, čo je vyjadrením toho najväčšieho opovrhnutia.

Tretia etapa židovského súdu predtým, ako Pána Ježiša odvedli k Pilátovi, je zapísaná v Evanjeliu podľa Marka v 15. kapitole v 1. verši a mala iba formálny charakter.

V súvislosti s tým, ako prechádzame udalosťami súdu, ktorý sa konal nad Pánom Ježišom Kristom pred Najvyššou židovskou radou, treba povedať, zdôrazniť a podčiarknuť, že tento text a ani Biblia ako celok neučí nič o antisemitizme.

Antisemitizmus učí nenávidieť Židov aj za to, že odsúdili Pána Ježiša. V histórii boli a aj v dnešnej dobe sú ľudia, ktorí hovoria: Židia sú tí zlí. Židia odsúdili a ukrižovali Ježiša Krista, a preto ich nenávidíme. Toto Biblia vôbec neučí a ani k takémuto vzťahu k židovskému národu vôbec nevedie. (V tejto súvislosti odporúčame pozrieť aj časopis *Solas* číslo 11, ktoré je venované téme vzťahu k Židom a ich úlohe v Božom pláne spasenia. Táto téma je načrtnutá pod názvom: „Milovaní pre otcov“ – *poznámka redakcie*). Tí ľudia, ktorí tam boli konkrétne prítomní, a ktorí odsúdili Pána Ježiša, oni boli za rozsudok smrti priamo zodpovední. V Skutkoch je uvedené: „*Lebo sa naozaj zišli v tomto meste na tvojho svätého Služobníka Ježiša, ktorého si pomazal, Heródes a Pontský Pilát s pohanmi aj s izraelským ľudom, aby vykonali všetko, čo predurčila tvoja ruka a tvoja rada, aby sa stalo.*“ (Skutky 4:27-28).

Rovnaká zodpovednosť je na pohanoch ako aj na izraelskom ľude – a to

hovorím o priamej zodpovednosti tých, ktorí ho odsúdili. Ale za smrť Pána Ježiša Krista sme zodpovední my všetci, lebo Ježiš Kristus zomieral za naše hriechy a bol odsúdený kvôli nám. Preto sa nestotožňujeme s nenávisťou antisemitizmu, s odmietaním a opovrhovaním Židov a židovského národa a nenávisťou k nim, lebo my všetci sme zodpovední za to, že musel Ježiš Kristus zomrieť. Objasňujeme pravdu o páde človeka do hriechu a Božom pláne spasenia z milosti, ktorej sa dostáva skrze ukri-

žovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Pravdivo zvestujme evanjelium spasenia z viery v Ježiša Krista.

V Biblii čítame, ako Pán aj na tomto súdnom procese pil kvapky z kalicha Božieho hnevu za hriech ľudského pokolenia, ale súčasne vidíme Pána Ježiša ako toho, ktorý je pokojný, krotký, tichý a odovzdaný naplniť Božiu vôľu, naplniť Boží zámer záchrany, kvôli ktorému prišiel na túto zem a kvôli ktorému vzal na seba ľudské telo, aby na jeho tele bol hriech odsúdený a potrestaný.

Prierez udalostí na židovskom súde ukončíme slovami z listu apoštola Petra:

*...Kristus trpel za vás, dal vám príklad,
aby ste nasledovali jeho šlapaje.*

*On nikdy hriechu neučinil, ani lesti sa nebolo v jeho ústach;
keď mu zlorečili, nezlorečil;*

*keď trpel, nehrozil, ale porúčal tomu, ktorý spravodlivo súdi;
na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo,*

*aby sme odumreli hriechom a žili spravodlivosťou;
jeho krvavé rany vás uzdravili.*

1. Petrov 2:21-24

Súd pred pohanmi

(alebo: Súd pred štátnou mocou)

odsúdia ho na smrť a vydajú ho pohanom

Marek 10:33

A hneď ráno poradiac sa najvyšší kňazi spolu so staršími a so zákonníkmi i celá vysoká rada a poviažuc Ježiša odviedli ho a oddali Pilátovi.

Marek 15:1

Udalosti zachytené v prvých dvadsiatich veršoch 15. kapitoly Evanjelia podľa Marka sú naplnením slov z 10. kapitoly tohto Evanjelia, v ktorej Pán Ježiš Kristus vo veršoch 32 až 34 hovorí svojim učeníkom, čo sa mu má v Jeruzaleme prihodiť: „...ideme hore do Jeruzalema, a Syn človeka bude vydaný najvyšším kňazom a zákonníkom, a odsúdia ho na smrť a vydajú ho pohanom“ (verš 33).

Po zatknutí v noci 15. dňa mesiaca nisan, prv než nastalo ráno, Pán Ježiš musel absolvovať tri pojednávania. Tretie z nich skončilo ráno a konalo sa pred židovskou radou (Sanhedrinom), ktorá rozsudok vyniesla len konsenzom bez hlasovania. Sledujme ďalej udalosti a priebeh súdu pred štátnou mocou alebo: *Súdu pred pohanmi*, ktorý mal tiež tri etapy (tri pojednávania).

Po vynesení rozsudku pred Sanhedrinom Židia Pána Ježiša poviazali a priviedli k Pilátovi, ktorý bol vtedy na území Izraela rímskym prokurátorom, teda predstaviteľom rímskej štátnej moci.

Prečo s Pánom išli k Pilátovi?

Židia nemali právo vykonať popravu. Nebolo im to dovolené, lebo tým, že boli pod nadvládou Ríma, veľké tresty, akým je trest smrti (poprava), museli byť schválené a uskutočnené jedine rímskou mocou v zastúpení Rímom ustanoveného prokurátora. Preto privádzajú Pána Ježiša k Pilátovi. Pilát ho po prvom vypočutí posielal k Herodesovi, a potom Pána opäť privádzajú k Pilátovi.

Ako prebiehal pohanský súd?

Čo sa stalo v ten piatok ráno? Nachádzame sa pravdepodobne niekde

okolo šiestej alebo siedmej hodiny ráno (podľa nášho počítania času – *poznámka redakcie*), keď Židia privádzajú Pána Ježiša k Pilátovi a dochádza k prvému vypočúvaniu (Marek 15:1-5). Udalosť zachytenú v tomto texte podrobnejšie opisuje evanjelista Ján 18:28-38.

Pri prvom vypočúvaní sa ho Pilát opýtal: „Či si ty ten kráľ Židov?“ (Marek 15:2) a Pán Ježiš Kristus dáva verné vyznanie: „Ty hovoríš.“ alebo „Ty dobre hovoríš.“ Prečo Pán Ježiš neodpovedá „Áno, som.“? Prečo mu hovorí „Ty hovoríš.“? Jedno vysvetlenie jeho odpovede je v Jánovom evanjeliu, kde podľa textu Pán Ježiš nechce, aby sa Pilát domnieval, že on sa robí pozemským kráľom, ale chce, aby pochopil, že jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta. A že on je Kráľom, ktorý prichádza, aby vydal svedectvo pravde.

Preto odpovedá: „Ty dobre hovoríš.“ Bolo to vyznanie pravdy, že on je Boží Syn, on je Kráľ, a že on je Mesiáš, ktorý mal prísť.

Kňazi pred Pilátom žalujú na Pána, ale on nič na to neodpovedal (verš 3). Pilát sa divil jeho mlčaniu. Žalujú na Pána a sú si veľmi dobre vedomí, že ak nepresvedčia Piláta, Kristus nezomrie. Tak robia všetko preto, aby Piláta presvedčili o jeho vine, ale Pilát nie je presvedčený o oprávnenosti ich žaloby: „*A Pilát povedal najvyšším kňazom a zástupom: Nenachádzam nijakej viny na tomto človekovi*“ (Lukáš 23:4). Výsledok prvého vypočúvania pred Pilátom je ten, že Pilát nenachádza vinu na Pánovi Ježišovi Kristovi, kvôli ktorej by si zasluhoval smrť.

Pred Herodesom

Pretože Pilát nenachádza na ňom vinu a chce sa zbaviť zodpovednosti, posielal Pána Ježiša za Herodesom, ktorý sa v tom čase nachádzal v Jeruzaleme (Lukáš 23:7). Ani Pilát nebýval stále v Jeruzaleme. Býval v Cézarei, ale do Jeruzalema prichádzal ako guvernér toho kraja na veľkonočné sviatky. Počas sviatkov sa totiž v Jeruzaleme zišiel veľký počet ľudí, a tak chcel dohliadať na to, aby nedošlo k vzbure.

Herodes vládol nad Galileou, ale teraz počas sviatkov je aj on v Jeruzaleme. Herodes už dlho túžil vidieť Pána Ježiša Krista kvôli zázrakom. Chce, aby mu Pán Ježiš predviedol nejaký zázrak. Pán Ježiš Kristus nesplní jeho želanie. Herodes ho zhanobí a potupí a posielal ho späť k Pilátovi s vyjadrením, že nenachádza na ňom viny (Lukáš 23:15).

Opäť pred Pilátom

Pána Ježiša opäť priviedli k Pilátovi: „*A Pilát si zvolal najvyšších kňazov*

i kniežatá i ľud a povedal im: Dovedli ste mi tohto človeka, že vraj odvracia ľud, a hľa, ja som sa ho povypytoval pred vami a nenašiel som na tomto človekovi nijakej takej viny, ako na neho žalujete. Ale ani Heródes, lebo som vás poslal hore k nemu, a vidíte, neurobil ničoho takého, čo by bolo hodno smrti.“ (Lukáš 23:13-15). Ani Herodes a ani Pilát nenachádzajú na Ježišovi Kristovi žiadnej viny. Pilát rozmýšľa, ako by prepustil Ježiša: „*Potrescem ho teda a prepustím.*“ (Lukáš 23:16) Pred sebou však má veľký dav a veľmi dobre vie, k čomu v tejto situácii môže dôjsť – môže dôjsť k vzbure, a to je to, čo si ako rímsky prokurátor najmenej želá. Ako prokurátor vždy chcel dokázať, že Židov zvládne, ale ako sa ukázalo v ďalšom, tentoraz Židia zvládli jeho. Vymýšľa ďalšiu vec, ako prepustiť Pána Ježiša.

Spomenul si, že každoročne im prepúšťa jedného z väzňov (Marek 15:6; Lukáš 23:17). „*A zástup zvolal a začal si žiadať urobiť im, ako im vždycky robieval. A Pilát im odpovedal a riekol: Či chcete, aby som vám prepustil kráľa Židov?*“ (Marek 15:8-9). Očividne Pilát neveril, že Pán Ježiš je kráľ Židov. Očividne nevidel v ňom veľkú hrozbu. Keby v ňom videl naozaj kráľa Židov, tak by sa bál. Bál by sa, že stratí vládu, ale Pilát sa nebojí. Vidí v ňom obyčajného človeka, preto ho chce prepustiť. Pilát možno z Pánových slov *Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta...*, niečo aj pochopil. Tiež vedel, že „*ho najvyšší kňazi vydali zo závidia*“ (Marek 15:10), a preto chcel Ježiša Krista (kráľa Židov) prepustiť. Pilát vedel, že im vadil, že im prekážal tým, čo hovoril, a tým, čo robil. Vedel, že sa nedopustil žiadneho činu, za ktorý by

bol hodný smrti, a preto hľadal spôsob, ako Ježiša Krista prepustiť.

V Izraeli v tom čase existovala strana (hnutie) Zelóti, ktorá chcela odstrániť rímsku nadvládu a nastoliť vlastný režim. Na jej čele bol Barabáš. On a povstalci sa pri vzbure dopustili vraždy (Marek 15:7). Niektorých zo Zélotov chytili a uväznili. Keď Pilát navrhol kňazom, že im prepustí Pána Ježiša „...najvyšší kňazi pobúrili zástup, aby si žiadali, žeby im radšej prepustil Barabáša“ (Marek 15:10). A vtedy Pilát dostáva od svojej manželky dôrazné varovanie: „*A keď sedel na súdnej stolici, poslala k nemu jeho žena s odkazom: Nemaj ničoho s tým spravodlivým, lebo som dnes vo sne mnoho trpela pre neho*“ (Matúš 27:19).

Pilátovi nevyšiel prvý pokus o prepustenie, a tak skúša ďalej: „*A Pilát zase odpovedal a riekol im: A čo teda chcete, aby som urobil s tým, ktorého zoviete kráľom Židov?*“ (Marek 15:12). Pilát sa ďalej pýta: *Tak čo mám urobiť s týmto?* „*A oni opäť skríkli: Ukrižuj ho!*“ (verš 13). Pilát sa ich znova pýta: „*A čože urobil zlého?*“ (verš 14). Otázka znovu a presne tá istá ako na začiatku. Niet žiadne obvinenie voči nemu. Na túto Pilátovu otázku dav s hnevom reaguje: „*Ale oni ešte väčšmi kričali: Ukrižuj ho!*“ (verš 14). Zástupy boli navedené Sanhedrinom (verš 11), aby toto kričali. A Pilát vedel, čo znamená rozbúrený židovský dav.

Pilát teraz urobí jeden zvláštny ťah, lebo stále chce Pána Ježiša Krista prepustiť. Chce dať Ježiša zbičovať a potom prepustiť (pozri tiež Lukáš 23:20). Pilátov úmysel a postup bol nasledovný: Tým, že dám Ježiša zbičovať, utíšim zástup a potom sa po bičovaní za neho znova prihovorím. Trest bičovania by mohol

byť pre utíšenie zástupu dostatočným. Usudzujeme tak podľa Jána 19:4, z ktorého je zrejmé, že ani po uskutočnenom bičovaní nenašiel na Pánovi žiadnu vinu.

Bičovanie

Pilát vydal Pána Ježiša Krista na bičovanie. Pod bičovaním, ktoré podstúpil Pán, si však nemáme predstaviť bežné bičovanie, napríklad také, aké zažil Pavol so Sílasom, keď boli vo väznení, a ani ďalšie bičovanie, ktoré sa dostalo Pavlovi od Židov. Teraz pred Pilátom išlo o bičovanie, ktoré malo pomenovanie *flagrum* – bolo to rímske bičovanie, ktoré bolo určené ľuďom, ktorí mali ísť na kríž. Toto bičovanie nemalo ohraničenie. Nebolo určené, koľko úderov smel bičovaný maximálne dostať. Okrem toho bol tento spôsob bičovania nesmierne krutý. V remeňoch bičov sa nachádzali kúsky kostí – boli do nich vpletené. Keď nimi šľahali človeka, biče trhali pokožku a vytrhávali z neho mäso. To spôsobovalo silné krvácanie a často sa obnažili aj vnútorné orgány bičovaného alebo ich časti. Nebolo to žiadne bežné bičovanie (!).

Nový zákon neposkytuje detaily o tomto bičovaní. Možno aj preto, že toto rímske bičovanie nebola tá najhoršia vec, ktorú Pán Ježiš Kristus musel podstúpiť. Bičovanie a všetko ostatné predtým, bola nevysloviteľná bolesť, ale oni k najväčšiemu utrpeniu, ktoré Pána ešte len čakalo, iba pridávali. To najhoršie, čo Pán Ježiš musel podstúpiť, bolo komplexné utrpenie, ktoré niesol za naše hriechy, keď visel na kríži.

K zbičovaniu dochádza v pretórii. Slovo *pretorium* znamená *vojenská čata*, ktorá má chrániť rímskeho prokurátora.

Ale *pretórium* tiež označuje budovu, v ktorej táto čata sídlila. K bičovaniu dochádza vo vnútri, v priestore pretória. Vojaci vzali Pána a voviedli ho do pretória, kde ho bičovali. Vojaci tejto vojenskej čaty sa však neobmedzili len na bičovanie, ale: *Zvolali celú túto čatu a obliekli ho do purpuru, upletúc z trnia korunu, položili mu ju na hlavu a začali ho pozdravovať „Nech žije kráľ Židov!“* (pozri Marek 15:16-19). Vojaci ho nesmierne ponižovali, bili po hlave, pľuvali na neho, posmievali sa mu. Toto všetko sa stalo po krutom rímskom bičovaní.

V ďalšom texte budeme priebeh udalostí pred Pilátom sledovať podľa Jánovho evanjelia. Uvidíme, že Pilát sa ho bude snažiť po tretíkrát oslobodiť a prepustiť. Pripomeňme si, že Židia do pretória nevstúpili. Pána Ježiša Krista priviedli pred vchod (pred bránu) a tam zostali stáť. Z pretória vyšli vojaci, vzali Ježiša a voviedli ho dnu do pretória, kde sa s Pánom diali všetky tie zlé veci. Keď vojaci Pána zbičovali, naposmievali sa mu a bili ho po hlave, Pilát vyšiel z pretória k Židom: *„Vtedy zase vyšiel von Pilát a povedal im: Hľa, vediem vám ho von, aby ste poznali, že nenachádzam na ňom nijakej viny“* (Ján 19:4). Aj Pán vyšiel von z pretória – podľa všetkého sa to udialo tak, že von z pretória ho vyviedli rímski vojaci: *„Vtedy vyšiel Ježiš von nesúc trňovú korunu a šarlátový plášť. A Pilát im povedal: Hľa, človek!“* (Ján 19:5).

Pilát chce Pána tretíkrát vyslobodiť. Každému, kto sa pozrel na Pána Ježiša po tomto rímskom bičovaní, a po tom všetkom, čo s ním vojaci v pretóriu robili, ale aj tam pred Herodesom, bolo zrejmé, že: *Z toho už nič nebude.* – Pán bol na tele veľmi zničený a dobitý. Pilát

im na neho ukazuje so slovami: *„Hľa, človek!“* čo je dobre známy Pilátov výrok, ktorý v latinčine znie: *Ecce Homo* (*Hľa, človek!* alebo *Ajhľa, človek!*). Tým ako by im hovoril: Keby sme ho teraz prepustili, či nám on ublíži? Či nám takýto človek môže prekážať? *„Hľa, vediem vám ho von, aby ste poznali, že nenachádzam na ňom viny.“* Inými slovami – Aký kráľ? O akom kráľovi hovoríte? Aký Mesiáš? Pozrite sa na neho! To je obyčajný človek – *Ecce Homo*, nemá žiadnu moc! Pozrite, môžeme s ním robiť, čo chceme! Ja nenachádzam na ňom žiadnej viny! *„A keď ho uvideli najvyšší kňazi a tí služobníci, skríkli a vraveli: Ukrižuj, ukrižuj! A Pilát im povedal: Vezmite ho vy a ukrižujte, lebo ja na ňom nenachádzam viny. Židia mu odpovedali: My máme zákon, a podľa nášho zákona má zomrieť, lebo sa robil Synom Božím. A keď počul Pilát to slovo, ešte väčšmi sa bál“* (Ján 19:6-8).

A keď Pilát počul ešte tieto slová (*robí sa Synom Božím*), veľmi sa bál. Pilát sa pýta Pána Ježiša Krista: *„Odkiaľ si ty? Ale Ježiš mu nedal odpovedi. Vtedy mu povedal Pilát: So mnou že nehovoriš? Či nevieš, že mám moc ukrižovať ťa a že mám moc prepustiť ťa? Na to mu povedal Ježiš: Nemal by si nado mnou nijakej moci, keby ti to nebolo dané zhora; a preto ten, kto ti ma vydal, má väčší hriech. Od tej chvíle ho hľadal Pilát prepustiť...“* (Ján 19:9-12).

Pán Ježiš je už po bičovaní, po opľuванні, po znevážení, už je v stave, keď odsúdení ľudia idú na kríž, ale Pilát sa ešte snaží prepustiť ho – už po tretíkrát. Ale: *„...Ale Židia len kričali a vraveli: Ak tohto prepustiš, nie si priateľom cisára; každý, kto sa robí kráľom, protiví sa cisárovi“* (Ján 19:12).

Židia týmto vyhlásením pritlačili na Pilátove ambície a týmto jedným krokom dotlačili Piláta tam, kam chceli, aby naplnil ich vôľu. Toto: *Ak tohto prepustíš, nie si priateľom cisára*, Piláta zlomí a vydá Ježiša Krista na ukrižovanie. *„Vtedy im ho vydal, aby bol ukrižovaný. A tak pojali Ježiša a odviedli“* (Ján 19:16; pozri tiež Lukáš 23:24-25).

„A keď videl Pilát, že nič neosoží, ale že povstáva ešte väčší rozbroj, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a povedal: Som čistý od krvi tohto spravodlivého; vy už teraz vidzte“ (Matúš 27:24). Pilát si umýva ruky, ale neumýva si svoju vinu.

Nato všetok zhromaždený ľud zvolá: *Jeho krv na nás a na naše deti!*“ (Matúš 27:24). Toto hrozné zvolanie: „Jeho krv na nás a na naše deti“ sa vskutku naplnilo pri páde Jeruzalema. Bola to Božia odpoveď na to, čo urobili s jeho Synom.

Pohanský vládár sa trikrát za Pána Ježiša prihovárал. Trikrát ho chcel prepustiť. To jasne svedčí o tom, že Pilát nenašiel na ňom žiadnu vinu. Pohanský vládár prehlasuje, že je nevinný. Židia nástoja na svojom rozhodnutí a tlačia na Piláta, aby vydal Pána Ježiša Krista na smrť ukrižovaním. Čo nám tieto texty chcú povedať?

V prvom rade chcú veľmi jasne a dôrazne povedať, že Kristus je nevinný. Pilát, tvrdý a krutý predstaviteľ rímskej moci, nedokáže len tak jednoducho a ľahko poslať Pána na kríž. Čo urobil zlého? Hľadá stále spôsoby prepustiť ho. Najskôr ho posielal k Herodesovi, potom sa ho snaží vymeniť za Barabáša. Hovorí im: „neurobil ničoho zlého“, a nakoniec sa ich snažil upokojiť tým, že ho nechá zbičovať. Napriek tomu všetkému, napriek tomu, že je nevinný, Židia trvajú na treste smrti ukrižovaním. Jeho jediná

„vina“, ktorú Židia vzniesli na Pána Ježiša Krista, bola: „Robí sa kráľom“.

On je Kráľ – to je svedectvo, ktoré Kristus vydal o pravde. Apoštol Pavol v 1. liste Timoteovi 6:13-14 nabáda Timotea, apeluje na jeho svedomie, aby dal dobré vyznanie pravde, lebo Ježiš Kristus osvedčil dobré vyznanie pred Pontským Pilátom. Píše mu: „...a pred Kristom Ježišom, ktorý osvedčil dobré vyznanie pred Pontským Pilátom, aby si zachoval seba čo do toho prikázania nepoškrveného“. Bolo to vyznanie pravdy, že Ježiš Kristus je Boží Syn, on je Kráľ, a že on je Mesiáš, ktorý mal prísť.

O akom prikázaní hovorí? O prikázaní, aby držal pevne učenie, ktoré dostal, vyznal dobré vyznanie a bol pripravený i trpieť, lebo aj Kristus trpel nevinne. Dôležitá lekcia pre nás, lebo aj v dnešnej dobe sme postavení do situácie: Vyznať pravdu, stáť v pravde a konať v pravde. Apoštol Pavol Timotea nabáda, aby vždy mal Krista pred očami, ktorý nezaprel pravdu, ale radšej zomiera. Toto isté nech platí aj dnes, a aj o nás.

Zoberme si príklad z Pána Ježiša Krista, pretože Písmo nás znova a znova upriamuje na to, aby sme si z neho brali príklad. Tak je tomu aj v 1. Petrovom liste: *„Milovaní, nedivte sa ohňu, ktorý prišiel na vás pre vaše skúsenie, ako čo by sa vám diala čudná vec. Ale nakoľko máte účasť na utrpeniach Kristových, radujte sa, aby ste sa aj pri zjavení jeho slávy radovali plesajúci. Ak vás hanobia pre meno Kristovo, blahoslavení ste, lebo Duch slávy a Duch Boží odpočíva na vás, ktorému sa u nich rúhajú, ale u vás ho oslavujú. Lebo nech nikto z vás netrpí ako vrah alebo zlodej alebo ako taký, ktorý robí zlé, alebo ako všetečník,*

ktorý sa pletie do cudzích vecí! Ale ak trpí ako kresťan, nech sa nehanbí, ale nech oslavuje Boha v tej čiastke“ (1. Petrov 4:12-16). Pán Ježiš Kristus neučinil hriechu, bol nevinný, a predsa trpel. Aj my sa musíme pripraviť a vyzbrojiť takýmto zmýšľaním, lebo toto nás často postretne. Musíme stáť v pravde. Kristus zomieral pre pravdu, aj my, jeho nasledovníci, musíme byť pripravení niesť tento kríž. Kristus bol odsúdený, napriek tomu, že bol nevinný.

Čo urobíme s tým, že Kristus bol nespravodlivo odsúdený? On je spravodlivý, avšak je nespravodlivo odsúdený. Mnohí ľudia sa nad tým rozhorčujú. Vďaka za verše 7 až 12 v Evanjeliu podľa Marka, pretože tieto verše veľa prezrádzajú o Pánovi Ježišovi Kristovi a o jeho nespravodlivom odsúdení. Čítame v nich, že miesto Pána Ježiša Krista je prepustený lotor a vrah Barabáš. Pán Ježiš Kristus, ktorý bol bez viny, je súdený a odsúdený na smrť, ale Barabáš, veľký hriešnik, je omilostený. Je zbavený viny a prepustený.

Toto sú veľmi silné slová, ktoré nám však chcú povedať niečo veľmi dôležité. Kristovo nespravodlivé odsúdenie o niečom svedčí. Svedčí o tom, že pre ľudí reálne existuje nespravodlivé odsúdenie. A svedčí aj o tom, že existuje spravodlivé odsúdenie ľudí, ktoré však na nich nepadne, rozsudok nad nimi sa neuskutoční. Toto platí o veriacich. Existuje spravodlivé odsúdenie každého veriaceho, ktoré sa mu nestane (neudeje, neuskutoční). Prečo? Je to zarážajúce. Spravodlivo mi patrí smrť. Podľa spravodlivosti mi patrí Božia nepriazeň, preklatie, zavrhnutie, ale namiesto toho dostávam milosť. Toto sa stalo Barabášovi v pozemskom zmysle slova a Barabáš je tohto názornou ilustráciou.

Ako je to možné? Je to možné preto, lebo je tu nespravodlivé odsúdenie Krista. Kristus ide na súd, na popravu a na smrť ako nevinný a stojí namiesto vinných. Keď sa niekto na súde postaví namiesto toho, ktorý je vinný a má byť odsúdený a zoberie všetko, čo patrí vinnému na seba a je odsúdený namiesto neho, potom ten skutočne vinný človek je slobodný. On už nemôže byť odsúdený. Prečo nie? Pretože všetku jeho vinu zobral na seba iný a rozsudok (trest) už bol vykonaný, a preto je on zbavený svojej viny. A práve toto, túto dôležitú lekciu, sa učíme na prípade Barabáša. Kristus sa stavia na miesto hriešnikov a hriešnici sú omilostení. Myslíme tým všetkých tých, ktorí učinia pokánie a budú veriť v Ježiša Krista.

Každý jeden, kto verí v Krista, môže si byť istý jednou vecou: Je to Kristus, ktorý sa postavil na moje miesto a ja som oslobodený ako Barabáš. Nevie-me, či to Barabáš pochopil, ale my to pochopiť potrebujeme – je to Kristova zástupná obeť. Kristus stojí na mieste hriešnikov. Kristov súd je zástupný. Kristova obeť je zástupná.

Pýtame sa: Prečo spravodlivý Boh dopustí, že jeho spravodlivý Syn ide na súd kvôli nespravodlivým? Je to preto, aby bol Boh spravodlivý a aby mohol vyňať spod súdu nespravodlivých. To je dôvod, a to by nás malo potešovať, že to, o čom v Písme čítame a tu píšeme, sa nás priamo dotýka. Nie je to len história spred 2000 rokov, ale je to aj súčasná realita. Potrebujeme v tom vidieť plán, nie náhodu.

Pozrime sa, ako to vidia apoštoli Pána Ježiša: *„toho určenou radou a predzvedením Božím vydaného ste vzali a rukou bezbožných pripáli na kríž a zavraždili“* (Skutky 2:23). *„aby vykonali všetko, čo predurčila*

tvoja ruka a tvoja rada, aby sa stalo“ (Skutky 4:28). Tu čítame: „toho určenou radou a predzvedením Božím“. Kristus bol od vekov určený (nariadený) predzvedením Božím byť Baránok Boží pre hriešnikov.

Kresťan, rozumej dnes: Boh vydal Krista namiesto teba. To nebola náhoda. Boh držal pevne v rukách všetko, čo sa tam vtedy dialo. Každý jeden detail bol tak pripravený, aby bol tebe na život. Nielen Barabášovi na dočasný život, ale tebe na večný život. To je nádhera ukrižovania. Je to zámer, ktorý prebiehal na pozadí udalostí ukrižovania. Keď si to všetko predstavíme pred očami, tak vidíme hrôzu, tragédiu, hrozné veci, ale je tu Boží plán spasenia, Boží zámer. To hovoria apoštoli v Skutkoch: *„Lebo sa naozaj zišli v tomto meste na tvojho svätého Služobníka Ježiša, ktorého si pomazal, Heródes a Pontský Pilát s pohanmi aj s izraelským ľudom, aby vykonalí všetko, čo predurčila tvoja ruka a tvoja rada, aby sa stalo*“ (Skutky 4:27-28). A vidia v tom naplnenie Žalmu 2. Je Boh vinný za to, keď on to všetko naplánoval? Nie! Pretože Boh to naplánoval tak, aby sa súd vykonal, ale on, Ježiš Kristus, ostal nevinný. Použil k tomu ruky bezbožníkov, hriešnikov. Dovolil im s jeho vlastným Synom konať podľa úmyslu ich srdca.

Kto je za toto všetko Kristovo prenasledovanie, súženie a ukrižovanie vinný?

Kto je vinný? To je tretia vec, na ktorú sa ešte chceme pozrieť. Pre odpoveď už máme nejaké svetlo v Evanjeliu podľa Jána – a začneme odtiaľ.

Sú vinní viac Židia alebo pohanovia? Jánovo evanjelium na túto otázku dáva jasnú odpoveď: *„Ten, kto ti ma vydal, má väčší hriech“* (Ján 19:11).

Sú vinní Židia? *„Tvrdošijní a neobrezaného srdca aj uší, vy sa vždycky protivíte Svätému Duchu, ako vaši otcovia, tak aj vy. Ktoréhože z prorokov neprenasledovali vaši otcovia? A pobili tých, ktorí predzvestovali o príchode toho Spravodlivého, ktorého ste sa vy teraz stali zradcami a vrahmi“* (Skutky 7:51-52). Je zrejme, že tu sa hovorí o Židoch ako o vinných. Ale ani Židia nie sú vinní rovnakým dielom.

Je vinný Sanhedrin? Bezpochyby. Tam sú aj najvyšší kňazi, teda najvyššia židovská rada. Každý je možno vinný v inej miere, pretože boli tam ľudia ako muž menom Jozef z Arimatie. Vieme o tom, že bol členom Sanhedrinu. Bol tam spolu s Nikodémom. Zrejme nemali možnosť ani sa vyjadriť. Všetko bolo urobené a prebehlo narýchlo. Samozrejme, títo boli menej vinní, ale predsa prvá vina za Pána Ježiša Krista sa pripisuje tým, ktorí ho vydali Pilátovi, aby ho zabili.

Je vinný Herodes? Je! Pretože neuchránil Pána, keď mal a mohol. Mohol súdny proces ukončiť, veď prehlásil: Je nevinný, ale napriek tomu Pána Ježiša posielal k Pilátovi, a tým súdny proces neukončil, ale ponecháva mu voľný priebeh.

Potom je tu vina pohanov. Kto bol vinný z pohanov? Bol Pilát nevinný? V žiadnom prípade. Bol vinný! Má na svojich rukách krv, aj keď sa ju snažil symbolicky zmyť. Sú pohania vinní? Áno, sú! Čítame v Skutkoch apoštolov: *„Postavili sa králi zeme, a kniežatá sa dovedna zišli proti Hospodinovi a proti jeho Pomazanému. Lebo sa naozaj zišli v tomto meste na tvojho svätého Služobníka Ježiša, ktorého si pomazal, Heródes a Pontský Pilát s pohanmi...“* (4:26-27). Kto sa týmto myslí *„...dovedna sa zišli*

proti Hospodinovi králi zeme“? Herodes a Pilát, ich ľudia a národy. Sú tu vojaci, ktorí sú vinní – bičujú ho a sú krutí voči nemu. A je to aj ich vina (pohanov).

Ale pre každého z nás je na mieste otázka: „A čo ja? Ja som tam nestál, ja som ho nebičoval, ja som nekričal, aby išiel na kríž. Som vinný aj ja?“

Nuž, v prvom rade ti chcem povedať: Nevieš, ako by si konal. Keď jeho učeníci utiekli, Peter sa ho pod prísahou zriekol, neviem, ako by si konal ty na tom mieste. Nebuď odvážny hovoriť „ja by som konal inak“, lebo nevieš, ako by si vtedy a v tej situácii konal.

Pozri sa na chvíľku na seba. Ak dnes ešte nepatríš Kristovi, v tvojom srdci je nenávisť voči nemu, keď o ňom počúvaš a keď sa hovorí o hriechu (o tvojom hriechu). Boli ľudia, ktorí prichádzali do zhromaždenia, počúvali evanjelium a jedného dňa boli usvedčení z hriechu voči Kristovi. Tak, ako sa kázalo slovo, ďalej to už nemohli vydržať a odišli preč. Viac sa neukázali. Skončili vo svete a možno niektorí z nich ešte horšie, ako bolo s nimi na začiatku – mali hnev na Krista.

Hnev a nenávisť voči Kristovi rodia vraždu. Chciet sa zbaviť Božieho Syna je vražda. A je zrejmé, že je to hriech. Týmto postojom voči Kristovi máš podiel na jeho ukrižovaní. V Biblii sa píše o tom, že existuje možnosť nanovo križovať Krista: „...ktorí sebe znova križujú Syna Božieho a vystavujú ho potupne na odiv“ (Židom 6:6), „...keď na svoju škodu znova križujú Syna Božieho a vystavujú ho na posmech“ (evanjelický preklad). Pritom list Židom je napísaný dávno po ukrižovaní Ježiša Krista, ale ľudia, ktorí odpadli, ľudia, ktorí sa dlhý čas tvárili ako kresťania, dlhý čas zakúšali mno-

hé veľké a dobré Božie veci, nakoniec odišli (odpadli). V hĺbke svojho srdca to neboli skutoční kresťania a pisateľ listu Židom im dáva za vinu, že križujú Syna Božieho. V tomto zmysle mnohí ľudia raz pred Božím súdom budú obvinení, že ukrižovali Božieho Syna. Ako sme na tom dnes my? Milujeme ho? Oľutovali sme svoje hriechy? Išli sme k nemu? Odvrátili sme sa od sveta? To sú otázky, ktoré dnes pred nami stoja.

Posledná vec, ktorú k tomu musíme povedať, je, že boli to naše hriechy, ktoré Krista v Božom predzvedení tam a vtedy na kríž pribili. Božie predzvedenie bolo nevyhnutne potrebné k jednaniu s našimi hriechmi.

Realita je taká, že nebyť našich hriechov, Kristus nemusel ísť na kríž. A rovnako, nebyť jeho lásky a lásky Otca a Svätého Ducha k nám ako k hriešnikom, Kristus by nešiel na kríž. To znamená, že ten, kto verí v Pána Ježiša Krista, si o to viac musí uvedomovať: „Moje hriechy Krista postavili pred Sanhedrin, pred Piláta, pred Herodesa. Moje hriechy ho celý ten čas smerovali a priviedli až na drevo kríža.“ Si pripravený plne sa odovzdať Kristovi a povedať: „Ďakujem Pane“ a uctievať ho za to, čo pre teba podstúpil a vykonal?

Keď pred neho prídeš vo viere a pokání, on je pripravený a ochotný ťa prijať a povedať ti: „Bol som súdený za teba, stál som tam za teba. Ja som trpel za teba, ale ja ťa prijímam na milosť takého hriešneho, aký si a milujem ťa. U mňa nájdeš uzdravenie, nájdeš život.“ Nezabudni na slová: „Súd, ktorý Kristus podstúpil, je naším životom“.

A keď ho ukrižovali

Otvorme si Evanjelium podľa Marka, 15. kapitolu. Pozornosť upriamime na tri slová verša 24: „Potom ho ukrižovali“ (evanjelický preklad), alebo „A keď ho ukrižovali“ (preklad prof. Roháčka). Z týchto slov rozvineme posolstvo, ktoré je zapísané v texte veršov 15 až 47 tejto kapitoly. Celý tento text má jednu nosnú tému: „Ukrižovali ho. Pribili ho na kríž.“

Slová, ktoré pre nás môžu znieť vzdialene, boli v tom čase rímskym občanom z tisícov ukrižovaní veľmi dobre známe, vedeli, čo ukrižovanie znamená. Preto Marek nepotrebuje dávať detailný opis toho, ako muž, ktorý je ukrižovaný, je na kríži beznádejne stratený. Keď už je raz vyneseny súdny výrok „ukrižovať“, keď odsúdený berie na seba kríž a nesie ho, keď je vystavený potupe, keď už je raz pribitý klincami a kríž je vztýčený, tak tam bude, dokiaľ nezomrie a niet preňho žiadnej nádeje.

Ukrižovanie bola najkrutejšia smrť určená ľuďom, ktorí neboli Rimania. Smrť ukrižovaním – to bola najviac potupná smrť pre Židov, najviac opovrhovaná smrť pohanmi a najviac krutá smrť, aká kedy bola vynájdená. Taký bol pohľad na ukrižovanie.

Text 15. kapitoly Evanjelia podľa Marka hovorí o tom, ako bol Pán Ježiš Kristus zradený, ako bol vypočúvaný Annášom, pred Kaifášom, židovskou radou, Pilátom, Herodesom, a potom znova Pilátom. Súdny výrok o ukrižovaní vyšiel z úst rímskeho prokurátora Piláta a náš Pán Ježiš Kristus bol vydaný, aby bol ukrižovaný – verš 15. Verš 24 hovorí, že k ukrižovaniu došlo a náš Pán bol ukrižovaný.

Evanjelista Marek nás berie k ukrižovaniu a chce od nás, aby sme sa na mieste ukrižovania zastavili a niečo uvideli. Niečo, čo bežne nie je vidieť. Niečo, čo by sme pri iných ukrižovaniach nevideli.

Náš text v podstate môžeme rozdeliť do dvoch častí. Prvú časť tvoria verše 15 až 32. Opisuje sa v nich samotné ukrižovanie tak, ako bolo urobené ľuďmi.

Druhú časť tvoria verše 33 až 47 a hovoria o dopade ukrižovania na tých, ktorí pri ukrižovaní boli prítomní. Marek chce, aby sme išli a pozreli sa na toto ukrižovanie zblízka. Čo sa udialo s prítomnými, keď bol Pán ukrižovaný? Čo to urobilo s nimi? Pri ukrižovaní bolo prítomných veľa ľudí. Evanjelista Marek poukazuje na rôzne skupiny a na jednotlivcov.

Zástupy. Prítomné boli zástupy, ale ukrižovanie s nimi nič neurobilo. Ich srdce nebolo pohnuté, ich vôľa nebola zlomená, perspektíva ich vlastných životov nebola zmenená. Ukrižovanie nemalo na nich žiadny dopad. „A tí, ktorí chodili popri ňom, rúhali sa mu pokyvujúc svojimi hlavami a hovorili: Há, ty, ktorý boríš chrám a za tri dni staviaš! Pomôž samému sebe a zostúp s kríža!“ (verš 29 a 30).

Vojaci. Sú tam vojaci, ktorí sa mu rúhajú, posmievajú. Ironicky ho pozdra-

vujú: Kráľ Židov. Oni ho vedú na kríž, ale zrejme táto udalosť nemá veľký dopad na ich životy. V Pánovi Ježišovi vidia len človeka, ktorí má byť ukrižovaný. A my vidíme, že tu máme vojakov vo verši 36, ktorí naplňajú špongiu octom, položia na trstinu a dávajú mu piť so slovami: „...nech vidíme, či príde Eliáš, by ho sňal“ (verš 36). Vojaci slúžia zástupu.

Najvyšší kňazi a zákonníci. Tí sa mu posmievali (verš 31 a 32), nič nechápu, chodia okolo a provokujú Pána: „*Kristus, kráľ Izraelov, nech teraz zostúpi s kríža, aby sme videli a uverili!*“. Títo úplne mýňajú to, čo Marek nechce, aby sme my dnes minuli.

Spolu ukrižovaní lotri (verš 32). Aj títo lotri mu utŕhali na cti. Je zrejme, že zo začiatku tak robili obidvaja a až neskôr jeden z nich začal na kríži činiť pokánie. Zo začiatku to obidvaja nechápu a jeden z nich to nepochopí ani po svoju smrť – zomiera bez toho, aby porozumel, o čo ide, že nevinný Ježiš Kristus je ukrižovaný.

Pri kríži nachádzame zástupy, vojakov, kňazov a zákonníkov a dvoch lotrov. A kde sú učeníci? V tomto texte vôbec nie sú spomenutí! Z Jánovho evanjelia vieme, že Ján tam stál s matkou Pána Ježiša (Ján 19:25), ale ostatní utiekli, ako im to Pán Ježiš predpovedal.

Marek však chce, aby sme videli ešte aj iných ľudí, a to tých, ktorým ukrižovanie zmenilo životy. Ich životy boli touto udalosťou skrz naskrz zmenené. Po tom, čo strávili nejaký čas pod Kristovým krížom, keď sledovali udalosti ukrižovania, rozjímali o nich, uvideli a porozumeli, stali sa z nich iní ľudia. Pozrime sa na týchto ľudí.

Šimon Cyrenejský. Je donútený rímskymi vojakmi vziať kríž a pomôcť ho

Pánovi Ježišovi niešť. Šimon Cyrenejský zoberie kríž a nesie ho. Marek prezrádza, že je to otec Alexandra a Rúta. Rútus bol členom zboru v Ríme. Apoštol Pavol ho pozdravuje ako vyvoleného v Pánovi (Rímskym 16:13) a aj jeho matku, to znamená manželku Šimona Cyrenejského. Ukrižovanie Pána Ježiša navždy poznačilo život tohto muža. Navždy poznačilo život jeho synov. Jedna vec je istá: Šimon a jeho rodina bola zmenená. S Kristom sa stretáva len na ten čas, ako nesie kríž a nevieme, čo sa deje potom, ale navždy ostáva (on a jeho rodina) späť s evanjeliovým posolstvom.

Ženy. „*A boli tam aj ženy, ktoré sa dívali zďaleka, medzi ktorými bola Mária Magdaléna a Mária Jakoba Malého a Jozesova matka a Salóme, ktoré aj vtedy, keď bol v Galilei, chodili za ním a poslúhovali mu, a mnohé iné, ktoré s ním boli prišli hore do Jeruzalema*“ (verše 40-41). Keď snád' odišli všetci učeníci (okrem Jána), ženy ostávajú a pozerajú sa z diaľky na to, čo sa deje. Prečo to robia? Prečo tam stoja? Odpoveď je: Pretože vidia to, v čo predtým verili, a o čom počuli, sa teraz naplňa pred ich očami. A to má obrovský dopad na ich životy. Toto sú ženy, ktoré verne s ním chodili. Neriešili problém, ktorá z nich je väčšia, ako učeníci, a ktoré neboli pyšné ako učeníci, ktorí hovorili „nikdy ťa neopustím“. Nie! Tieto ženy sú tam, lebo ho milujú. Tieto ženy si uvedomujú a vedia, prečo ide zomrieť. V Jánovom evanjeliu čítame o žene, ktorá rozbíja alabastrovú nádobu ešte pred veľkonočnými udalosťami, pomaže ho a veľmi dobre rozumie, že prichádza čas, kedy musí byť pochovaný. Veľmi dobre vníma niečo z toho, o čom im Pán hovoril, že sa má udiat.

Učeníkom sa priečila predstava kríža, že Kristus musí zomrieť, tieto ženy to prijímajú a stoja tam. Nemôžu odtiaľ odísť a zostávajú s Kristom dokonca aj po jeho smrti.

Niektoré z týchto žien sa dívali, kde kladú mŕtve telo Ježiša Krista. To znamená, nasledovali Jozefa z Arimatie a Nikodéma, ktorí Pána Ježiša Krista uložili do hrobu. V tých chvíľach sa muselo diať niečo veľké v srdciach a životoch týchto žien. Pre nich to musela byť udalosť, ktorá ich zmenila, ako sa to ukázalo aj v nasledovných dňoch.

Stotník. Je tam stotník, ktorý zistí, že ukrižovali Božieho Syna: „*A keď videl centúrion, stotník, ktorý tam stál naproti nemu, že tak vykriknuc vypustil dušu, povedal: Tento človek bol naozaj Syn Boží*“ (verš 39) a vzdáva Bohu slávu (pozri Lukáš 23:47). Je to svedectvo Rimana. Zblízka sleduje, čo sa deje a jeho život sa mení pod krížom – ďalší zmenený život pod krížom.

Jozef z Arimatie. Sme užasnutí, čo sa v živote tohto človeka deje. Jozef z Arimatie, radca (Lukáš 23:50), bol členom Sanhedrinu, samotnej tej židovskej rady, ktorá odsúdila Pána Ježiša Krista, ale nesúhlasil s ich rozhodnutím a skutkom (Lukáš 23:51). Očakával kráľovstvo Božie a bol učeníkom Pána Ježiša, ale tajným, lebo sa bál Židov (Ján 19:38). Tento teraz smelo a verejne predstupuje pred Piláta a žiada si jeho telo.

Nebola to bežná vec, že vydávali telá ukrižovaných, aby ich pochovali normálnym bežným spôsobom. Ich telá hádzali do spoločného hrobu. Ale nie tak s Ježišom Kristom. Pri ňom sa museli naplniť starozákonné proroctvá. Keď Jozef z Arimatie stál pod krížom, niečo

sa stalo s jeho vierou. Zrazu sa smelo priznáva ku Kristovi a odvážne jedná.

Nikodém. Vieme o ňom z Písma z Evanjelia podľa Jána z 3. kapitoly, ktorý prišiel tajne v noci za Pánom Ježišom a ktorý sa neskôr v Sanhedrine pýta: „Či náš zákon súdi človeka bez vypočutia jeho viny?“ (pozri Ján 7:51). Teraz je verejne spolu s Jozefom z Arimatie pri ukladaní Pánovho tela do hrobu. Nikodém prichádza verejne a prináša so sebou myrhu a aloe (Ján 19:39).

Hovoríme o zmenených životoch ľudí, ktorí stáli pod krížom Ježiša Krista. V Písme čítame o účinku smrti Ježiša Krista na životy ľudí, ktorí tam stáli. Ale nielen na ich životy, ale aj na životy tých, ktorí čítajú slovo Písma a prijímajú ho.

Spomeňme si na apoštola Pavla, ktorý tam pravdepodobne nestál, ale neskôr zborom v Galácii už píše: „*Ale odo mňa nech je to preč, aby som sa chválil okrem krížom nášho Pána Ježiša Krista, skrze ktorého mi je svet ukrižovaný a ja svetú.*“ (Galatským 6:14). Apoštol Pavol neskôr po rokoch, keď o ukrižovaní počuje, vierou sa vracia k tejto skúsenosti. Vierou prichádza ku krížu a to ho mení (pozri napríklad 1. Korintským 15:1).

Apoštol Ján (Kniha Zjavenia) videl Baránka ako zabitého a viackrát sa v tejto knihe zmieňuje o Baránkovi. V nebi znie pieseň vykúpených, ktorých vykúpil Baránok, ktorý bol zabitý. Títo ľudia v nebi spomínajú smrť a ukrižovanie Baránka a spievajú chvály.

Pravdou je a ostáva, že mnohí v ten deň prešli popri kríži a ostali nepohnutí, nič to s nimi neurobilo, alebo sa vysmievali, alebo nepochopili jeho význam,

alebo plačú ako jeruzalemské ženy bez toho, aby boli zachránení. Napriek mnohým týmto, u iných existuje život meniaci skúsenosť kríža, a to jednak tých, ktorí stáli pod krížom, alebo tých, ktorí sa vierou vracajú ku krížu, či sú neveriaci, alebo už veriaci. Dnes už fyzicky nemôžeme stáť pod krížom, ale môžeme k nemu prichádzať vierou.

Pýtame sa: Čo zmenilo ľudí pri kríži? Čo uvideli pri ukrižovaní alebo v ukrižovaní a čo ich zmenilo a pohlo ich srdcia? Čo zmenilo život tých, ktorí sú v cirkvi, ktorých životy sú premenené? Povedzme niekoľko právd o tom, čo videli.

V prvom rade uvideli viac, ako sa dá vidieť len očami. Poviem to takto: Keď prejdeme popri kríži a pozeráme sa naň prirodzenými očami, ešte nemusíme vidieť, čo je za ním. A tak poďme sa pozrieť aspoň trošku, čo je za ním. Niektorí z týchto ľudí tam stáli 6 hodín a 6 hodín mohli rozjímať nad tým, čo vidia a čo sa tam deje.

Museli vidieť Syna ako Pravdu. Ako toho, ktorý niektorým z nich hovoril o tom, že bude ponížený – a bol ponížený. Ako toho, na kom sa naplnili proroctvá („Vtedy sa naplnilo Písmo, ktoré hovorí: a je počítaný s bezbožnými“, „Rozdelili si jeho rúcho a hodili lós“, a ďalšie). Všetky starozákonné proroctvá o Mesiášovi sa do najmenších detailov naplňajú na ňom. Naplňajú sa cez ruky bezbožníkov.

Títo ľudia hľadeli na kríž a Krista od 9. do 12. hodiny, keď bolo svetlo a od 12-tej do 15-tej hodiny, keď bola tma (podľa nášho počítania času – *poznámka redakcie*). Videli, ako nad jeho hlavu bol daný nápis: „*A bol napísaný nápis jeho viny: Kráľ Židov.*“ (Marek 15:26). Aká je

jeho vina? Nápis hovorí, že jeho vinou je, že povedal pravdu, že je Kráľ Židov. To je jeho vina. Pilát na ňom nenašiel žiadnej viny. Nikto ho nevedel a nemohol obviniť z niečoho zlého, ale on tam visí preto, že povedal pravdu, kým je. Vidia Ježiša Krista visieť na kríži ako Kráľa. To je ďalšia vec, ktorá by nás aj dnes mala zastaviť: *Na kríži visí Kráľ*. Neprebehne rýchlo cez túto vetu, zamyslime sa nad ňou.

Videli, alebo počuli ste, že by na kríži visel kráľ, ktorý je silnejší ako tí, ktorí ho križujú? Kráľ celého vesmíru. Už sme počuli, že by na kríži visel ten, ktorý stvoril a má moc nad tými, ktorých stvoril? Toto je niečo, čo ľudí musí zastaviť, pohnúť k zamysleniu a vyvolať v nich otázky. Na týmto je potrebné hlboko rozjímať.

Keď ľudia pozerajú na kríž, nevidia len Boží plán a Božie proroctvo, ale vidia aj svoj hriech. Otázka je: Prečo tam Ježiš Kristus ide? Vidia krutosť hriechu, vidia nenávisť hriechu, vidia svoje vlastné vnútro. Nie je to tak, že keď sme my nechodili po Božích cestách, keď sme nenávideli Boha, neniesli sme aj my vinu na tom, že sme ho odmietali? Otázka je: Ak on išiel zomierať za hriechy, čie hriechy ho na kríž pribíjali? Čie hriechy ho reálne na kríž vešali? Čie hriechy boli na kríži reálne trestané? Len tých, ktorí tam stáli? Nie, ale všetkých vykúpených. Rímski vojaci len vyjadrujú to, čo by naše hriechy vykonali Božiemu Synovi. Ak sa nevidíme pri kríži ako hriešnici, obávajme sa, že náš stav je beznádejný. Pretože, ak pri kríži nevidíme, čo si Boh myslí o nás a o našich hriechoch, kde to uvidíme? Našu vinu a náš hriech nevidno nikde tak jasne ako pri kríži.

Ak by naše hriechy neboli pred Bohom také strašné, nebolo by také strašné ani ukrižovanie a nebola by také strašná smrť na kríži. Takže pri kríži ľudia vidia seba ako v zrkadle.

Pri kríži môžeme ďalej vidieť Syna, ktorý prináša spasenie. „*Vtedy Pilát... prepustil im Barabáša a Ježiša zbičoval a vydal, aby bol ukrižovaný.*“ (Marek 15:15). O čom tento verš hovorí? Hovorí to o výmene. Človek, ktorý má hriech, ktorý je vrah, je prepustený na slobodu a človek, ktorý je nevinný, je vydaný na smrť. Nevinný stojí na mieste vinného. To je výmena. My sme vinní, ale tam nestojíme. On je nevinný a on tam stojí. Nie je to dôkaz jeho spásy, že sa stavia na miesto bezbožníkov? Nie je toto dôkaz jeho lásky?

Vo verši 28 čítame, že pri ňom sa naplnilo Písmo, ktoré hovorí: „...*A je počítaný s bezbožnými*“. Znamená to, Pán Ježiš Kristus je počítaný za bezbožného: „*Lebo toho, ktorý nepoznal hriechu, učnil za nás hriechom*“ (2. Korintským 5: 21). To znamená Boh ho počítal za hriešnika a narábal s ním ako s hriešnikom, hoci to bol jeho vlastný milovaný Syn. Pýtame sa: Prečo bol počítaný s bezbožnými? On musel stáť na našom mieste ako ten, ktorý je bezbožný. Ale ako by mohol stáť na našom mieste, ak by sa nestal človekom? Ako inak, ak by nezomrel? Ceňme si nado všetko jeho výmenu.

Na hlavu mu kladú trňovú korunu. Ak by on nemal na hlave túto korunu, ako my by sme mohli mať nádej na inú korunu, ktorú Boh sľúbil tým, ktorí ho milujú (Jakub 1:12)?

Je tu tak veľa toho, čo môžeme pozorovať – každý detail, ktorý sa deje Kristovi, niečo oznamuje. Oznamuje

nám nielen náš hriech, oznamuje nám nielen pravdu, oznamuje spasenie, ktoré tým Kristus prináša. My môžeme byť spravodliví v Božích očiach, lebo on bol v Božích očiach prekliaty a počítaný za bezbožného. Preto my môžeme byť počítaní za spravodlivých, keď v neho uveríme.

Čo vidíme hlavne v posledných troch hodinách ukrižovania? Je to čas medzi šiestou a deviatou hodinou dňa (podľa nášho počítania je to čas medzi 12 a 15 hodinou – *poznámka redakcie*). V týchto hodinách nastala tma (Marek 15:33). Tma trvá tri hodiny a táto tma nie je dôsledkom zatmenia Slnka. Predovšetkým zatmenie Slnka netrvá tri hodiny a po druhé, Mesiac bol vtedy v splne – bolo 15. dňa toho mesiaca.

Toto je tma, ktorá je nadprirodzená. Ktorú Boh dáva nejakým spôsobom, nevieme akým. Dáva ju na celú zem. Nevieme, či sa tým myslí zem Izraela alebo celá zemegula. Jedna vec je istá: Je tma a každý vie, že sa deje niečo zvláštne a neopakovateľné.

V kontexte Starého zákona, tma je spojená so súdom. Spomeňme si na Egypt. V noci, keď je tma, je vykonaný Boží súd. Aj teraz je tma spojená s Božím súdom, a aby sme si tým boli istí, tak Marek to dáva do 34. verša: „*A o deviatej hodine zvolal Ježiš veľkým hlasom a riekol: Elóí, Elóí, lama sabachtani?! Čo je, preložené: Môj Bože, môj Bože, prečo si ma opustil!*“

Kristus je opustený a Otec stojí proti nemu. Kristus sa stal obeťou zmiereania (Rímskym 3:25). To znamená, že obeť (Ježiš Kristus) bola pálená Božím hnevom ako v ohni. Toto je to, čo sa dialo na kríži. Ako Kristus visí na kríži

tieto tri hodiny tmy, Boh Otec trestá náš hriech na ňom. Toto je realita, ktorú potrebujeme mať pred očami. Tma tu nie je náhodou. Tieto výkriky tu nie sú náhodou. Sú tu pre nás, aby sme vedeli, že Syn Boží bol svojím Otcom opustený. Boží Syn, ktorý od večnosti bol s ním, v jeho lone, teraz je Otcom opustený a trestaný ako hriešnik.

Tí, ktorí sa dívajú na utrpenie kríža, musia vidieť niečo viac ako fyzickú bolesť. Musia v tom vidieť ešte stav Krista. Nielen krv, ktorá tečie z jeho rán, ale aj stav jeho vnútra. Trpí jeho nevinná duša a trpí našou vinou. Tu trpí Kristus Otcovým duchovným odvrhnutím. Počas týchto hodín tmy Otec opúšťa Syna. Syn, ktorý bol vždy s Otcom, je teraz Otcom opustený a trpí.

Nadprirodzené udalosti pokračujú. V Matúšovi čítame, že sa otvárali hroby a niektorí mŕtvi vstali z nich. Bolo zemetrasenie. Roztrhla sa chrámová opona, ale neroztrhla sa ako dôsledok zemetrasenia. Je roztrhnutá odhora nadol (Marek 15:38). Zámerne. Je to opona, ktorá pravdepodobne delila svätyňu svätých od svätyne v chráme. Miesto, kde iba raz za rok mohol vstúpiť veľkňaz. Opona je roztrhnutá, keď Kristus povie „dokonané je“, keď vydá svoju dušu Otcovi a hovorí „*Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.*“ Čo znamená to, že sa roztrhla chrámová opona? Odpoveď je v liste Židom: Cesta k Bohu, cesta do svätyne je otvorená skrze Kristovu krv, skrze Ježiša Krista, skrze ktorého máme prístup k Bohu (Židom 10:19-20).

Ako tam stáli a ako nad tým rozjímal, svet sa im zdal vzdialenejší, Kristus vzácnejší, ich vina hrozivejšia a predsa

záchrana bližšia. Toto je to, čo potrebujeme vidieť, keď stojíme pri kríži, keď tam stojíme dnes.

Skúmajme, či to vidíme. Test je jednoduchý. Ak som bol naozaj pod Kristovým krížom, ak patrím do skupiny ľudí, ktorých život bol zmenený, tak sa vo mne niečo zmenilo, tak sa so mnou niečo udialo tak ako s apoštolom Pavlom: Nechválím sa viac svetom, ale Pánom Ježišom; My kážeme ukrižovaného Mesiáša. „Nech je to odo mňa preč, aby som sa chváлил niečím, okrem kríža nášho Pána Ježiša Krista“. Počúvajme, čo sa s Pavlom stalo, keď vierou prišiel ku krížu: „skrze ktorého mi je svet ukrižovaný“. Ten, kto videl Krista zomierať, ten, kto uvidel tieto pravdy, tento svet preňho zomiera a on zomiera svetu. Kristov kríž robí to, že svet je zrazu pre neho veľmi nepodstatný, šedý a viac ho už neláka.

Sme ľudia, pre ktorých žiť je Kristus a umrieť zisk? Zmenil sa náš pohľad na priority, keď sme boli pod Kristovým krížom? Naučili sme sa modliť, lebo sme boli pod krížom? Naučili sme sa ďakovať, lebo sme boli pod krížom? Naučili sme sa obetavo pre neho žiť a mu slúžiť, lebo sme boli pod krížom? To sú otázky, ktoré pred nami stoja dnes.

Tí, ktorí ešte vierou nevideli Krista ukrižovaného pre nich samých, mŕňajú sa cieľa. Potrebuješ prísť ku krížu a vidieť, čo Kristus pre teba robí. Vložiť sa do jeho rúk a ďakovať mu: „Mám dlh lásky, ktorý nikdy nesplátim. Preto ťa budem ľúbiť, lebo ty si ľúbil mňa prv.“ Nech toto ostane ako naše poslanstvo z tohto času Veľkej noci.

...aby ste ušli porušeniu

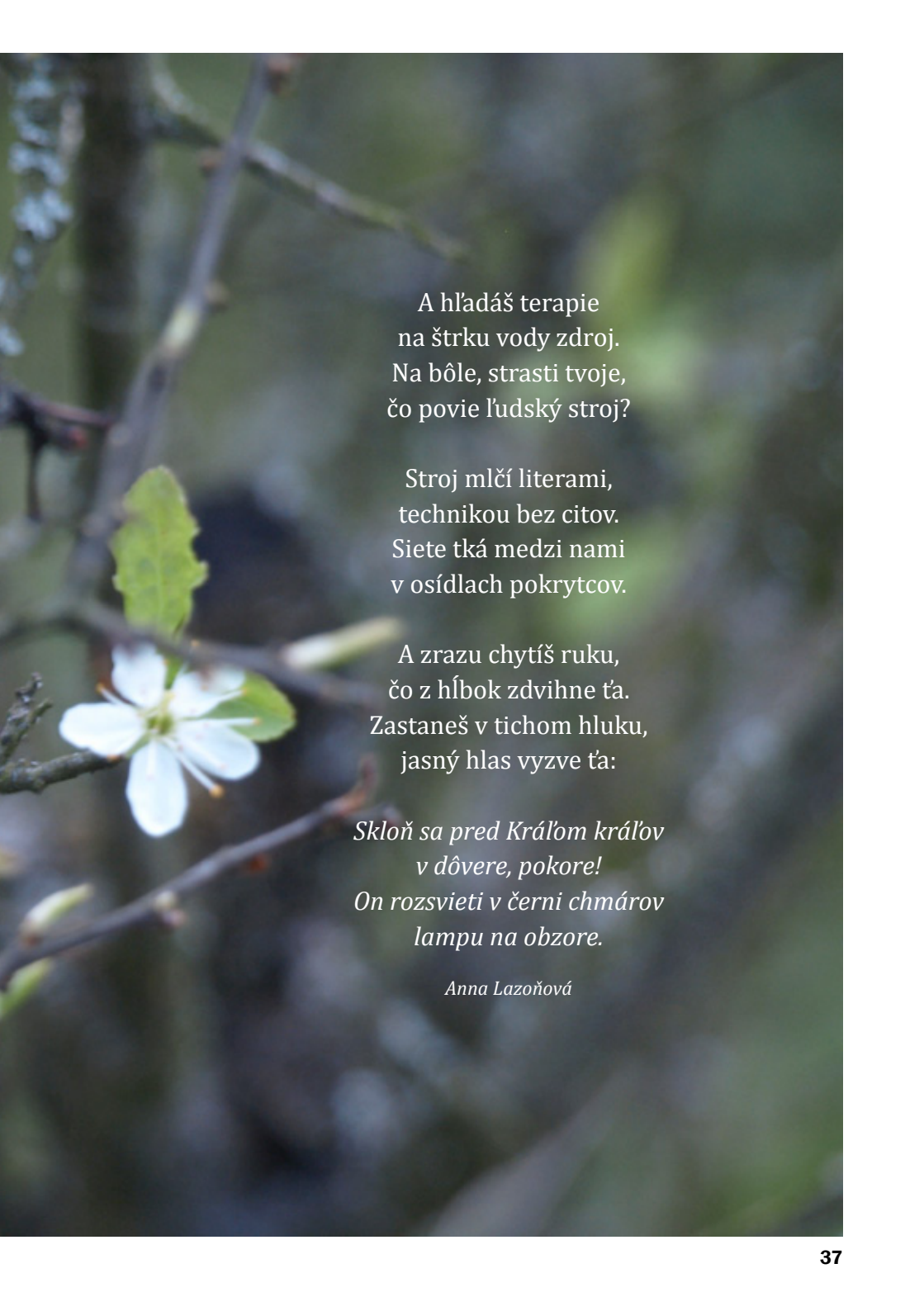
2. Petrov 1:4

Zámok si staviaš z prachu
v závisti klamaní.
Mysel' si hladkáš v machu
vo vášni imania.

A príde vody prival
vo víchre zatmenia.
V ruiny, piesku zával
hradby sa premenia.

Starosti, strachu chmáry
zatienia život tvoj.
Z mramoru stresu máry
prikryjú obzor tvoj.

A drvíš skaly v hrsti
zmietaš sa, v tvári znoj.
Na ceste nadol v tni
oblieha osí roj.

A hľadáš terapie
na štrku vody zdroj.
Na bôle, strasti tvoje,
čo povie ľudský stroj?

Stroj mlčí literami,
technikou bez citov.
Siete tká medzi nami
v osídlach pokrytco.

A zrazu chytíš ruku,
čo z hĺbok zdvihne ťa.
Zastaneš v tichom hluku,
jasný hlas vyzve ťa:

*Skloň sa pred Kráľom kráľov
v dôvere, pokore!
On rozsvieti v čerňi chmárov
lampu na obzore.*

Anna Lazoňová

Štvrtá kniha Knihy žalmov

Otvárame Štvrtú knihu Knihy žalmov. Nachádzajú sa v nej Žalmy 90 až 106. V 4. knihe, podobne ako v 3. knihe, sa nachádza 17 žalmov. Sú to dve najkratšie knihy žalmov. Najdlhšia kniha žalmov je piata. Sú v nej Žalmy 107 až 150 – celkom 44 žalmov. Potom v počte žalmov nasleduje Prvá kniha so 41 žalmami a ďalej Druhá kniha s 31 žalmami. Štvrtá kniha, rovnako ako aj ostatné knihy, končí chválením Hospodina. Úvahy nad touto knihou sme rozdelili do 4 častí.

1. časť

Úvod a Žalm 90

Úvod

Prvá a druhá kniha Knihy žalmov boli „príručky“ pre utrpenia, ktoré sa objavujú v našich životoch bez ohľadu na to, či sme spáchali alebo nespáchali nejaký hriech. V tretej knihe sme nachádzali ľudí, ktorí prichádzajú uctievať Boha Izraela do chrámu v Jeruzaleme a v žalmoch dostávajú inštrukcie a rady do života a pomoc na riešenie rôznych životných situácií.

Štvrtá kniha je iná. Táto kniha (žalmy v nej) vedie človeka vidieť celý svoj ľudský život z Božej perspektívy. Toto je veľmi potrebná a veľmi dôležitá lekcija, pretože sa často dívame na svoj život z perspektívy dnešného dňa. Máme tendenciu vidieť svoj život cez to, čo sa deje v práci, cez problémy v rodine, možno cez choroby a cez čokoľvek iné, čo sa s nami deje. Máme tendenciu vidieť svoje problémy ako veľmi veľké, ťažké, neprekonateľné. A máme tendenciu byť otrokmi problémov, ktoré nás obklopujú. Ale táto kniha nás vynesie nad to všetko a pomôže vidieť náš život a naše problémy z Božej perspektívy. Som presvedčený, že by sme boli radostnejší

kresťania, keby sme si navykli hľadiť na svoj život z Božej perspektívy. Jednoducho hľadiť zhora na to, čo sa s nami deje, na to, kto sme, kam smerujeme, a kto je náš Boh, ktorému veríme a na ktorého sa spoliehame.

V Štvrtej knihe Knihy žalmov dominujú doktríny o Bohu, doktríny o tom, kto je Boh. Cez tieto okuliare právd o Bohu sa na všetko okolo nás môžeme dívať Božími očami.

Žalm 90

„Pane, ty si nám bol prýbytkom z pokolenia na pokolenie. Prv ako boli splodné vrchy, a prv ako si roditeľsky sformoval zem a okruh sveta, od veku na vek si ty silný Boh!“ (verše 1 a 2). Celý Žalm 90 sústreďuje pozornosť na Božiu večnosť. Hovorí o večnom Bohu, ktorý trvá od vekov naveky, ktorý tu bol predtým, ako tento svet vstúpil do existencie, a ktorý tu bude aj potom, ako tento svet bude jedného dňa ukončený a bude stvorený nový svet.

Ako sa dívame na náš život? Nemáme tendenciu hľadiť na život len zo dňa na deň? Ako prejdeme týmto dňom? Ako

prežijem tento deň? Žalm 90 nám ozrejmuje skutočnosť, že je tu večný Boh. Žalm 90 je vystavaný na jednom Božom atribúte – na jeho večnosti a z toho sa odvíja celá náplň Žalmu 90 a aplikácie pre každodenný život.

Svoj život nemôžeme vnímať tak, že som tu ja, toto chcem a podľa toho si prispôsobím Boha. To by bol dnešný humanizmus a často je toto dnešným náboženstvom, ktoré formuje Boha podľa toho, čo spotrebiteľ chce. Žalm 90 vedie presne opačným smerom: máme začať od Boha; je tu večný Boh, ktorý bol predtým, ako boli pokolenia, a ktorý bude aj potom, keď sa oni pominú.

Verše 3 až 6 hovoria o tom, že je tu večný Boh a je tu človek. Aká je naša realita? Je to realita krátkeho života: „*Pôsobíš to, aby sa smrteľný človek biedny navrátil až do prachu, a hovoríš: Navráťte sa, synovia človeka!*“ (verš 3). Verše 3 až 5 hovoria o našom krátkom živote, ktorý je v kontraste k večnému Bohu. Sme to my, smrteľní ľudia, ktorým Boh povie: „Je čas navrátiť sa, navrátiť sa do prachu, z ktorého bol človek vzatý.“ Boh každému z nás jedného dňa povie: „Navráť sa.“ Naše životy sú krátke, našich rokov je málo a pominú sa ako stráž v noci (verš 4). Prejdú ako povodeň, pominú sa ako sen (verš 5). Je sen dlhý, alebo krátky? Nám sa zdá, že je dlhý, ale lekári tvrdia, že je veľmi krátky. Naše životy sú ako tráva, ktorá za rána raší, ale toho istého dňa, v ktorom kvitne, ju zotnú a uschne. To je opis nášho života: krátky a pominuteľný.

Vo veršoch 7 až 11 žalm uvádza dôvod, prečo je náš život krátky a pominuteľný: „*Lebo hynie od tvojho hnevu a sme predesení tvojou prchivosťou...*“

(verš 7 a ďalšie). Tento žalm nás nevedie do depresie a nebol napísaný ani preto, aby nás viedol do zatrpknutosti a ani nie do zúfalstva. Ale vedie nás do vážneho zváženia nášho života a správneho postoja k nemu. Ako sa postaviť k životu? Inými slovami: Ako žiť z perspektívy, že je tu večný Boh a život človeka je krátky? Ako prežiť každý jeden deň? Odpoveď je vo veršoch 12-17. Tieto verše sú modlitbou, ktorú sa máme modliť a s ktorou máme prísť pred Boha každý deň od samého začiatku svojho života, pretože mu dáva správnu perspektívu. Aká je to modlitba? „*Nauč nás tak počítat' naše dni, aby sme uvodili múdrosť do srdca.*“ (verš 12) – „*aby sme múdre srdce získali.*“ (evanjelický preklad).

Počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom (pozri napr. Žalm 111:10; Príslovia 1:4; 9:10), a preto je správne modliť sa za múdrosť (verš 12). Daj mi múdre srdce, daj mi srdce, ktoré porozumie veciam môjho života z tvojej perspektívy. Daj mi srdce, ktoré porozumie, že som tu krátko. Srdce, ktoré chce múdrosť, ktorá, ako je napísané v Prísloviach, má väčšiu hodnotu ako všetky bohatstvá. Ktoré vie, že múdrosť je niečo, čo dáva Hospodin a môžeme ju nájsť u Hospodina, a že múdrosť je niečo, o čo sa má usilovať každý mladík na tejto zemi.

Vieme, že príslovia sú klasická praktická inštrukcia pre chlapca, mládenca, ktorého otec učí veciam života a smrti v každodenných situáciách. Hovorí mi: „Múdrosť je to, čo musíš nájsť. Potrebuješ si ju zadovážiť za všetko tvoje imanie.“ (Príslovia 4:7) a pritom sa nemyslí na svetskú múdrosť, ktorej znakom je, že ľudia v nej nepoznali Boha (1. Korint-

ským 1:21). Našli svoje filozofie a vysvetlenia, a tak ďalej. Ale v prísloviach sa myslí na múdrosť odvodenú z reality, že je tu Boh, ktorý k nám hovoril. Je tu Boh, ktorý je hodný, aby sme si ho všimli, reagovali na neho, mali pred ním bázeň, a takto nadobudli múdrosť – a to predovšetkým cez inšpirované Písma. V konečnom dôsledku to vedie k potrebe múdrosti, ktorou je Kristus, a ktorý sa stal múdrosťou tým, ktorí v neho veríme (1. Korintským 1:30).

„*Nauč nás počítat' dni nášho života*“ – to je modlitebná prosba, ktorú potrebujeme mať v našich životoch ponajprv. Ak máme žiť svoj život dobre a nemáme byť frustrovaní z toho, že sme tu krátko, musíme prosiť o múdrosť Božiu, nájsť Krista a spasenie v ňom.

Druhá vec: „*Navráť sa, Hospodine! Až dokedy? – A zľutuj sa nad svojimi služobníkmi!*“ (verš 13). Musíme sa naučiť hľadať a nachádzať Hospodina. Nemôžeme byť uspokojení v stave bez Hospodina ani jeden deň. Keď naše deti vyrastajú a keď dokážu zrozumiteľne rozmýšľať, prvá vec, ktorú sme povinní im povedať, je táto: Potrebuješ nájsť Hospodina, od ktorého si oddelený kvôli hriechu svojich predkov a kvôli tvojej vlastnej náklonnosti a srdcu, ktoré je nastavené proti Bohu. Nesmieš sa uspokojiť so svojím stavom bez Hospodina. Potrebuješ, aby sa k tebe navrátil. Voláť a prosiť o zľutovanie.

Ďalšiu vec vidíme vo verši 14: „*Nasýt' nás hneď ráno svojou milosťou.*“ Kedy má človek hľadať Božiu milosť vo svojom živote? Tu je napísané, že hneď zrána a *budeme plesat' a radovat' sa po všetky svoje dni.* Neodkladaj čas prísť k Bohu a nehovor si: Urobím to inokedy,

neskôr. Je to nerozumné! Žiť v perspektíve večnosti a večného Boha je ráno si žiadať jeho milosť, ráno otvoriť ústa v duchu slov žalmu (119:131) a povedať: „Bože, nakŕm ma, daj mi spásu, daj mi nájsť teba, daj mi nové srdce, zmeň môj život.“ Nielen ráno na začiatku dňa, ale zrána nášho života, pretože inak je stratený každý deň, v ktorom nemáme Hospodina a spásu v Kristovi. „*Nasýt' nás hneď ráno svojou milosťou, a budeme plesat' a radovat' sa po všetky svoje dni.*“ (verš 14). Toto je recept na radosť v tomto krátkom živote.

Ďalšia vec je vo verši 15: „*Obveseľ nás podľa dní, v ktorých si nás trápil, podľa rokov, v ktorých sme videli zlé.*“ Hľadať potešenie u Boha, hľadať, aby nám Boh nahradil roky, ktoré zožrali kobylky, a potom: *nech sa vidí pri твоjich služobníkoch dielo твоjich rúk a sláva nad ich synmi* (16). Prosiť o to, aby Boh požehnal naše dielo konané pre neho (verš 17). Inými slovami: modliť sa, aby každá naša práca mohla byť v živote robená skrze neho, pre neho a s ním.

Žalm 90 je Mojžišov žalm. Pravdepodobne bol zložený potom, ako mu zomrela najprv sestra Mária, potom brat Áron a Mojžiš už vie, že on bude musieť zomrieť na hore Nébo a nevstúpi do zaslúbenej zeme Kanaánu. V Písme sú zaznamenané ešte dve nádherné Mojžišove piesne. Prvá je po prechode Červeného mora a nachádza sa v knihe Exodus 15:1-18, druhá je v knihe Deuteronomium 31 (pozri verše 22 a 30), ale žalm 90 je asi najväčší zo všetkých, pretože je veľmi osobný, stavia ľudí do perspektívy večnosti a učí, že dôvod, prečo hynieme, je hnev, nepravosti, tajnosti srdca, hriechy: „*Lebo všetky*

naše dni idú ta pre tvoj búrlivý hnev; končíme svoje roky ako reč.“ (verš 9) a „Ale kto zná silu tvojho hnevu, a že aká je tvoja bázeň, taký je aj tvoj búrlivý hnev?“ (verš 11).

Mojžiš bol svedkom toho, ako celá generácia Izraelských vyhynula na púšti. Dôvodom bol hriech ich nevery. Sme

tu krátko a naša smrť nám pripomína realitu hriechu. Konečný dôkaz pre každého človeka, že je hriešnik, je jeho vlastná fyzická smrť. Fyzická smrť, po ktorej sa telo obráti na prach, bude dôkazom toho, že Boh má pravdu, keď v Genezis povedal: „Prach si a do prachu sa navrátiš“ (Genezis 3:19).

2. časť

Vyvýšený Hospodin – Žalmy 91 a 92

Atribúty, ktoré nachádzame v Štvrtej knihe Knihy žalmov, sú atribúty Božej vyvýšenosti. Vidíme ich hlavne v žalmoch 91 a 92: „Kto prebýva v skryší Najvyššieho?“ (91:1), „Pretože hovoríš: Ty si, Hospodine, moje útočisko, a že si Najvyššieho učinil svojím príbytkom“ (91:9), „Dobre je oslavovať Hospodina a spievať tvojmu menu žalmy, ó, Najvyšší!“ (92:2), „Ale ty, Hospodine, si najvyšší na veky!“ (verš 92:9).

Inými slovami: tieto dva žalmy hovoria o atribúte Božej vyvýšenosti, ktorý ďalej nachádzame v celej tejto knihe. Čo sa myslí pod Božou vyvýšenosťou? Myslí sa tým, že Boh je vyšší ako čokoľvek, čo si vieme predstaviť, a ako čokoľvek, čo vieme vymyslieť v našich myšliach. Ak by sme mali pre pomenovanie Božej vyvýšenosti použiť filozofický pojem, tak by sme použili slovo *transcendentálny*. Jednoducho Boh je „nad všetkým“. Nevieme obsiahnuť jeho veľkosť a vznešenosť, lebo je nad všetkým. Má moc nad najväčším dobrom i zlom, aké si vieme predstaviť. Je nad najväčšou krásou, ktorú si vieme predstaviť. Je nad najväčšou mocou, akú si vieme predstaviť. On je najvyšší a je vyvýšený nad všetkým. Tieto dva žalmy hovoria o realite toho, že Boh je najvyšší a túto realitu máme

vyjadrenú aj v ďalších žalmoch (od Žalmu 93 až po Žalm 100) výrazmi *Hospodin kraľuje*.

V našich myšliach povieme: *Áno, Hospodin je najvyšší*. Ale rozumieme tomu? Je nám jasné, čo hovoríme, keď povieme: On je najvyšší? Urobí to s nami to, čo robí s ľuďmi v týchto žalmoch? Ak nezmysľáme o Bohu tak, akým on je, seba oberáme o pravé uctievanie a o túžbu uctievať pravého Boha. Ved' kto by uctieval Boha, ktorý nie je najvyšší?

Musíme mať preto v mysli ukotvené, že Hospodin je najvyšší a preto zvrchovaný nad všetkými vecami. A tieto žalmy nás bezpochyby k tomu vedú. S realitou Božej vyvýšenosti súvisí aj jeho svätosť, ktorá hovorí o tom, že je čistý a bez hriechu.

Žalm 91

Tento žalm je asi najviac potešujúcim žalmom v celej Štvrtej knihe. „Ten, kto býva v skryší Najvyššieho, bude nocovať v tóni Všemohúceho. Poviem Hospodinovi: Moje útočisko a môj hrad, môj Boh, na ktorého sa nadejem.“ (verše 1 a 2). O čom je tento žalm? Isto ho mnohí poznáte možno aj naspamäť. Aká je téma tohto žalmu? To ľahko opíšeme

prvým veršom. Aký je život toho, kto prebýva v skrýši Najvyššieho? Opis života takéhoto človeka je od verša 3 po verš 13 a čítame tam slová ako: On (Najvyšší) ho vytrhne z pasce lovca, zo smrteľnej náказы morovej, prikryje ho svojimi perutami, ukryje sa pod jeho krídla. Jeho vernosť je štítom a pavézou, nebude sa strachovať. Nebude sa báť moru, ani náказы, atď., pretože hovorí: „*Tysi, Hospodin, moje útočisko.*“ (verš 9).

Ako je možné, že sa ho nedotknú všetky rany a ťažkosti? Je to z jedného jediného dôvodu: Je tu niekto, kto je nad tým všetkým. Je tu niekto, kto je najvyšší. Inými slovami: Naše odpočívanie je v Bohu, keď sme s ním vierou spojení skrze Krista. Naš pokoj a všetok odpočinok našich duší je zaručený tým, že je tu Boh, ktorý je najvyšší. Neurobili sme si za útočisko človeka, ani najsilnejšieho kráľa, ani najmocnejšieho anjela, ale najvyššieho Boha. Toto je realita, na ktorej tento žal m stojí a toto je naša potecha na každý deň.

Ak Boh je mojím útočiskom, nemusím sa báť, lebo on je najvyšší, je najmocnejší, je nad všetkým. Je silnejší ako smrť. Je silnejší ako desaťtisíce, ani sa nepriblíži nijaký úder k tvojmu stanu. Prikázal svojim anjelom, aby ťa ostríhali na všetkých tvojich cestách. A teraz mi poviete: „Ale čo to tu hovoríš? Veď ja mám problémy v živote, trpím, dostal som zásahy šípami diabla, keď som nemal štít viery. Ako toto môže platiť pre mňa? To o mne neplatí!“ Moja odpoveď je nasledovná: „Platí to o tebe, pretože keď aj Boh dopustí nejaké veci a rany na teba, nie sú to rany, ktorými ťa mieni zničiť, ale sú to rany, ktoré sú mienené ako otcovská trestajúca ruka, aby ťa vychovával. On týmto ranám povie: Dost! – a je im koniec. Ranám, ktoré

sú v jeho rukách, nikdy nedovolí ísť ďalej, ako je to pre nás v danej situácii najosožnejšie. Preto teda platí, že sme v rukách Najvyššieho aj v najväčších ťažkostiach, aj v najväčších bolestiach svojho života.

Takže náš odpočinok je v tom, že sme si za útočisko, za skrýšu, vybrali Hospodina, toho, ktorý je Najvyšší a Všemohúci. Preto sme v bezpečí, lebo najvyšší Boh je naším Bohom skrze vieru v Krista. On je naše bezpečie, a preto môžeme pokojne odpočívať vo všetkých okolnostiach života.

Pre všetkých, ktorým je Boh útočiskom, platí zaslúbenie (sľub) veršov 14 až 16. Boh sľubuje všetkým, ktorí sa s láskou k nemu vinú: „...*vyslobodím ho; vyvýšim ho, lebo zná moje meno, hovorí Boh. Bude volať na mňa, a ohlásim sa mu. Ja budem s ním v jeho súžení, vytrhnem ho a oslávim ho. Nasýtím ho dlhousťou dní a dám mu vidieť svoje spasenie.*“

Nie: *ja ho možno vyslobodím, ale: ja ho vyslobodím, lebo zná moje meno.* To *zná moje meno* hovorí o osobnom poznaní Boha. Vidíme, ako atribút Božej vyvýšenosti a všemohúcnosti pracuje v každodennom živote v náš prospech. Každý deň, keď sa utiekame k nemu, keď k nemu voláme, dôverujeme mu, lebo poznáme jeho meno, náš Boh nás vypočuje: „*Bude volať na mňa, a ohlásim sa mu*“ (verš 15).

Žalm 92

Tento žalm bol zložený na sobotný deň. V mazoretských textoch je séria žalmov, ktoré sú vybrané na každý deň týždňa. V nich je tento žalm určený na sobotný deň: „*Dobre je oslavovať Hospodina a spievať tvojmu menu žalmy, ó, Najvyšší!*“ (verš 2).

Je to o tom, ako dobre je byť s Hospodinom, ako dobre je uctievať ho a rozjímať o jeho veľkých skutkoch a o jeho preveľmi hlbokých myšlienkach (verš 6). A ďalej hovorí, že sú ľudia, ktorí tomu nerozumejú (verš 7) a rastú rady bezbožníkov a činiteľov neprávosti (verš 8), ale Hospodin je nad všetkým: „*Ale ty, Hospodin, si najvyšší naveky!*“ (verš 9). Oni môžu rásť ako burina, ale ty si najvyšší, ty si nad nimi a tvoji nepriatelia, Hospodine, zahynú, rozprchnu sa (verš 10), ale: „*Tí, ktorí sú zasadení v dome Hospodinovom, budú kvitnúť vo dvoroch nášho Boha*“ (verš 14). To pripomína slová Pána Ježiša Krista: „*Každá zasadená rastlina, ktorej nesadil môj nebeský Otec, bude vykorenená*“ (Matúš 15:33).

Tento žalm pripomína tiež Žalm 1, v ktorom sa hovorí: „*Blahoslavený muž, ktorý nechodí podľa rady bezbožných... bude ako strom, zasadený nad potokmi vody*“ (verše 1 a 3) a: „*Nie tak bezbožní, ale tí budú ako plevy, ktoré rozháňa vietor*.“ (verš 4). Presne toto máme aj v Žalme 92. Boží atribút vyvýšenosti zaručuje, že budú vyzdvihnutí tí, ktorí chodia s Bohom, ktorí poznajú jeho meno, ktorí sú spravodliví. Spravodliví ako ovocie toho, že boli ospravedlnení skrze Krista a dostali nové srdce a nový život. Tí, ktorí vierou prišli k spaseniu. Na akom základe je isté, že bezbožníci budú rozmetaní? Na základe toho, že *Hospodin, je najvyšší naveky* (Žalm 92:9).

3. časť Hospodin je Kráľ

Žalmy 93 až 101 oznamujú, že Hospodin kraluje a všetky záležitosti sú postavené na tejto skutočnosti. Napr.: „*Hospodin kraluje*“ (93:1), „*Pozdvihni sa, sudca zeme!*“ (94:2). Sudca a súdnie je súčasť kráľovského úradu. Kráľ má právo súdiť. Kráľ, ktorý nemá právo súdiť už nie je kráľom. „*Lebo Hospodin je silný Boh veľký a veľký Kráľ nad všetkými bohmi*“ (95:3). „*Povedzte medzi národmi: Hospodin kraluje!*“ (96:10). „*Hospodin kraluje! Nech plesá zem!*“ (97:1). „*Pokrikujte radostne pred Kráľom Hospodinom!*“ (98:10). „*Hospodin kraluje; nech sa trasú národy!*“ (99:1). Žalm 100 sa nedá inak interpretovať, iba že Hospodin je Kráľ, ktorému máme slúžiť s radosťou.

Túto sériu žalmov môžeme rozdeliť do dvoch častí. Do prvej patria žalmy,

ktoré sú mienené najmä Božiemu ľudu, to znamená, že oslovujú predovšetkým tých, ktorí poznajú Boha, aby im pomohli s faktom, že Hospodin je Kráľ a kraluje nad nimi. Takými sú Žalmy 93 až 95. Žalmy 96 až 100, teda druhá časť tejto série, rozširujú toto oslovenie na všetky národy. Žalmami 102 až 106 sa budeme venovať v ďalšej časti – v samostatnom článku a v inom čísle.

Žalm 93

Hospodin kraluje. Obliekol sa velebnosťou alebo vznešenosťou. Je opásaný silou, to znamená, je pripravený konať. Áno, upevnil aj okruh sveta, aby sa nepohol, jeho trón stojí pevne odpradáva a od večnosti je on (verše 1 a 2). To sú úžasné vyjadrenia. Všimnime si verše 3 až 4: „*Rieky pozdvihujú, Hospodine, rieky*

pozdvihujú svoj hukot; rieky pozdvihujú svoje vlnobitie. Nad hukot mnohých vôd, nad silné vlny morské silnejší je na výsosti Hospodin.“ Podľa jedného komentára Židia v skutočnosti nikdy neboli dobrí moreplavci a asi sa najviac báli morských vlín, a preto pre nich morské vlny boli hroznou skúsenosťou. Žalm hovorí, že nad hrôzou, ktorú by sme mohli zažiť v našich životoch – nad hukotom morských vlín – je Hospodin mocnejší. Pán Ježiš povedal: „Utíchni!“ a v momente všetko utíchlo.

„Tvoje svedectvá sú preveľmi isté“ alebo: *sú dôveryhodné*, ako je uvedené v iných prekladoch (verš 5). Keďže Hospodin je Kráľ, keďže Hospodin je nad morami, nad vodami, keďže Hospodin je takýto Boh, preto máme veriť jeho svedectvám, preto jeho domu sluší svätosť. Vieme, že domom Božím je cirkev (1. Timoteovi 3:15) – a preto nám sluší svätosť. Hospodin je na večné časy, kraluje nad prírodou a je silnejší než čokoľvek, čo si vieme predstaviť, preto našou povinnosťou je hľadať na jeho svedectvá, poslúchať ho a byť svätí.

Žalm 94

Toto je žalm „pomsty“ alebo „odplaty“. Je to volanie k Bohu, aby on odplatil. Spomíname si na vdovu, ktorá chodila za nespravodlivým sudcom, aby ju pomstil? Niečo podobné nachádzame v tomto žalme, ale tu ľud Boží ide za svojim spravodlivým Bohom a sudcom zeme, aby ich pomstil, pretože je utláčaný, ponižovaný, trápený bezbožnými. Vraždia vdovy, cudzincov a siroty zabíjajú (verš 6) a hovoria, že Boh to nevidí a ani tomu nerozumie (verš 7).

Vo veršoch 8 až 11 je pre týchto ľudí veľké varovanie, lebo je isté, že ten, ktorý utvoril ucho, počuje, a ten, ktorý utvoril oko, vidí (verš 9), a ten, ktorý kázni národy, bude trestať (verš 10). Hospodin, ktorý učí ľudí vedomosti, pozná myšlienky ľudí. Toto je žalm, v ktorom sa nachádza prosba a volanie k Sudcovi zeme, aby pomstil svoj ľud. Súčasne volá bezbožníkov, aby sa zastavili. Od verša 12 tiež vysvetľuje, že blahoslavený je muž, ktorého Boh otcovsky karhá. On súčasne dáva i potešenie. Potešenie je v tom, že Boh používa v pravej miere a v pravom čase ako dobré otcovské karhanie súženia, ktoré prichádzajú na nás rukami bezbožníkov. Verš 15 k tomu ešte pridáva a hovorí, že súženie nebude trvať naveky, lebo súd sa navráti k spravodlivosti. A ďalšie verše ešte hovoria, že Boh je s nami vo všetkom tomto trápení a súžení: *„Keby mi Hospodin nebol býval pomocou, už by sa skoro bola ocitla moja duša v mlčaní“* (verš 17). Verš 23 sa vracia k tomu, že tých, ktorí sa vyvyšujú a konajú neprávosť, Hospodin zahladí. Takže v podstate vo verši 23 je odpoveď na volanie veršov 1 a 2.

Žalm 95

„Pod’te, plesajme Hospodinovi! Pokrikujme s radosťou skale svojho spasenia!“ (verš 1) – to je volanie k uctievaniu. *Predíd’me jeho tvár s chválou, pokrikujme mu radosťne žalmy.* Prečo? Lebo Hospodin je veľmi silný a veľký Boh a veľký Kráľ nad všetkými bohmi. Inými slovami v Božom ľude existuje stále tendencia, pnutie, ísť za inými bohmi. Denne môžeme byť pokúšaní ísť za inými bohmi, dať niečomu inému vyššie miesto v našich

srdciach ako Bohu a tomu, čo on od nás požaduje. Žalm volá k uctievaniu pravého Boha, Hospodina, a k tomu, aby sme k uctievaniu neboli vlažní. V mysli môže povstať myšlienka: Prečo by sme mali hľadať Boha a uctievať ho? A odpoveď je v žalme: Lebo Hospodin je veľký Kráľ nad všetkými bohmi, v ktorého ruke sú nevystihnuteľné hlbiny zeme, končiare, a tak ďalej (verše 3 až 5). Všimnime si verše 6 a 7: „*Podťe, klaňajte sa a padnite na kolená, kľakajte pred Hospodinom, svojim učiteľom. Lebo on je náš Boh, a my sme ľud jeho pastvy, sme stádom jeho ruky.*“ Takže dôvod, prečo máme ísť za ním, je: On je náš Boh a my sme ľud jeho pastvy.

Za týmto v ďalších veršoch nasleduje varovanie, ktoré je opakované v Novom zákone a priamo sa vzťahuje na nás: „...*Dnes, ak počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svojho srdca ako v Meríbe*“ (verše 7 a 8). Inými slovami: keď dnes k nám Hospodin hovorí: „*Podť! Podť, a uctievaj ma!*“, tak nesmieme zatvrdiť svoje srdcia, ako to urobili Izraelci. Ľudia, ktorí nejdú za Hospodinom, ktorí nehľadajú príležitosť uctievať ho, ktorí nehľadajú možnosť slúžiť mu, sú ľudia, ktorí, ako sa nakoniec ukáže, nemajú skutočnú vieru. Ľudia, ktorí, ako sa ukáže, si zatvrdzujú srdce, zahynú ako tí, ktorí nemali vieru. Preto list Židom tak vážne varuje, aby sme to po nich nezopakovali. „*Ak počujete jeho hlas, nezatvrdzujte si svoje srdce.*“ Chodťe za ním, chodťe ho uctievať, hľadajte ho, pokrikujte, radujte sa v ňom!

Žalmy 96 až 100

V Žalmoch 96 až 100 je pripomenuté kralovanie Hospodina nad všetkými

národmi a nad všetkým. „*Spievajte Hospodinovi novú pieseň! Spievajte Hospodinovi, celá zem!*“ (verš 1). Tento, ale aj ďalšie žalmy hovoria: *Vzdajte Hospodinovi čeláde národov, vzdajte Hospodinovi česť a silu.* Toto je volanie pre všetky národy. *Vzdajte Hospodinovi česť jeho menu, povedzte medzi národmi* (verš 10). Čo máme povedať medzi národmi? „*Hospodin kraluje.*“ Toto je naša zvesť. A je v nich aj varovanie (verš 13), že Hospodin ide súdiť zem.

„*Hospodin kraluje! Nech plesá zem! Nech sa radujú tie mnohé ostrovy!*“ (97:1). „*Nebesia oznamujú jeho spravodlivosť, a všetky národy uvidia jeho slávu.*“ (97:6). „*Spievajte Hospodinovi novú pieseň...*“ (98:1). „*Hospodin oznámil svoje spasenie; odkryl svoju spravodlivosť pred očami národov.*“ (98:2). Vo verši 98:4 je volanie k celej zemi. „*Pokrikujte Hospodinovi s radosťou celá zem!*“ a tiež vo verši 98:6 „*Pokrikujte radosťne pred Kráľom Hospodinom!*“ Vo veršoch 98:7-9 je volanie prírody k uctievaniu. Prečo? Pretože Hospodin je Kráľom nad okruhom sveta. On bude súdiť celý svet v spravodlivosti a národy podľa práva (98:9).

Opäť: „*Hospodin kraluje; nech sa trasú národy! Tróni nad cherubínmi, nech sa hýbe zem! Veľký je Hospodin na Sione a je vysoký nad všetkými národmi. Nech oslavujú tvoje meno veľké a strašné, lebo je sväté.*“ (99:1-3). Vidíme to? „*Nech oslavujú tvoje meno.*“ Kto? Všetky národy! Prečo? „...*lebo je veľké a strašné.*“ A potom podobne v ďalšom žalme.

Žalm 100: „*Pokrikujte Hospodinovi radosťne, celá zem!*“ Kto má radosťne pokrikovať Hospodinovi? Celá zem! Všetky národy! Všetci ľudia slúžte Hos-

podinovi s radosťou, pod'ťe pred jeho tvár s plesaním (verš 2). Prečo? Lebo Hospodin je Boh. Toto je konečný dôvod prečo celá zem má ísť k Hospodinovi. Tu to celé začína: Hospodin je Boh. On je pravý Boh a preto potrebujete ísť k nemu spôsobom, ktorý nariadil, totiž cez evanjelium. Jedine skrže Krista a tak nájsť večný život. „Vedzte, že on, Hospodin, je Boh, on nás učinil, a jeho sme, jeho ľud a ovčie stádo jeho pastvy.“ (verš 3). Pravdepodobne to hovorí o Izraeli, ktorý volá ostatné národy a hovorí im: *On nás učinil za jeho ľud, teda vojdite do jeho brán s oslavou, do dvoran s chválou, oslavujte ho, dobrorečte jeho menu, lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá navždy a je verný z pokolenia na pokolenie* (verše 3 a 5).

Aký je apel týchto žalmov? Každý človek na tejto zemi, má byť volaný k Hospodinovi ako k jedinému pravému Bohu preto, že Hospodin je Kráľ a kraluje. To v sebe zahŕňa aj súd a to, že jedného dňa sa mu bude zodpovedať. Toto je realita týchto žalmov. Takže majme na pamäti: Hospodin je Kráľom a jeho vláda je nielen nad jeho ľudom, nad Božím ľudom, ale aj nad všetkými národmi. Preto všetci, všetky národy prídte k Hospodinovi!

Žalm 101

Žalm 101 dáva typologický opis skutočného Kráľa – Pána Ježiša Krista. Je to žalm Dávidov a Dávid v ňom vyjavuje, ako on – Kristus – bude kralovať. V tomto žalme ide o typ ideálneho kráľa. „Budem ospevovať milosť a súd. Tebe, Hospodin, budem spievať žalmy, rozumne si chcem počínať na ceste dokonalosti. Ó, kedy že prídeš ku mne?

Budem chodiť v bezúhonnosti svojho srdca vo svojom dome.“ (verš 1 a 2). A ďalej: „Nepostavím si pred svoje oči veci beliala...“, prevrátené srdce odstúpi odo mňa, nepoznám zlého, atď. Je to Kráľ, ktorý je spravodlivý, miluje milosť a súd, milosť a spravodlivosť. Náš Kráľ je spravodlivý, ale náš Kráľ je aj milostivý. Boh v Kristovi nám ukazuje milosť rovnako, ako Boh Kristovi zveril súd, aby jedného dňa súdil.

Popritom si všimnime verš 6: „*Moje oči hľadajú na verných zeme, aby bývali so mnou. Slúžiť mi bude ten, kto chodí cestou dokonalosti.*“ Toto sú tí, ktorí budú v jednote s Kráľom. Dávid v tomto žalme vystupuje ako kráľ, ale ukazuje na Krista ako na toho, ktorý je ideálny Kráľ, ktorý je najvyšší Kráľ, a ktorý je v konečnom dôsledku jediný skutočný Kráľ, ku ktorému cez evanjelium voláme všetky národy. Tento žalm neviem v kontexte ostatných žalmov vysvetliť inak. Prečo je medzi ne vsunutý? Najlepší zmysel dáva toto: „*Ne bude bývať v mojom dome ten, kto robí lstivo; ten, kto hovorí lož, neobstojí pred mojimi očami. Každého rána budem plieniť všetkých nešlachetníkov zeme, aby som z mesta Hospodinovho vyťah všetkých činiteľov nepravosti*“ (verš 7 a 8). To je opis Dávida ako kráľa, ktorý ako kráľ je typom Krista, ktorý činí spravodlivosť, ktorý je milostivý, ktorého majú poznať a k nemu prísť všetky národy.

Takže majme na pamäti: Hospodin je Kráľom a jeho vláda je nielen nad jeho ľudom (nad Božím ľudom), ale aj nad všetkými národmi.

Lebo on povedal, a stalo sa; on rozkázal, a postavilo sa
Žalm 33:9

Občianske združenia SOLAS a TEMELIOS
Vás pozývajú na

3. ročník konferencie

STVORENIE A SÚČASNÁ VEDA

Žilina 2012

Termín konania konferencie: 31. 8. – 2. 9. 2012

Miesto konania: Žilinská univerzita, Žilina – Veľký diel.

Rečníci konferencie:

Pozvaný hlavný rečník: BSc. Philip Bell, výkonný riaditeľ CMI (Creation Ministries International) pre Veľkú Britániu a Európu. Jeho stručný profil sme uverejnili v časopise *Solas* číslo 13 a na web stránke združenia www.solas.sk.

Na konferencii ďalej vystúpia domáci pracovníci z oblasti geofyziky, informatiky a fyziky.

Pripravované prednášky

(Phil Bell, Anglicko; prednášky sú tlmočené do slovenčiny):

1. Katastrofizmus a Biblia: Dôkazy v horninách.
2. Tisíce, nie miliardy rokov: Neprehliadnuteľné dôkazy.
3. Čo ak by Darwin vedel to, čo vieme my dnes?
4. Predkovia človeka: Ľudský druh alebo iný druh?
5. Teistická evolúcia? Vedecká a biblická kritika.

Z ďalších pripravovaných prednášok: Evolúcia, alebo vzkriesenie? Globálna tektonika a potopa.

V zhode s prejednávanou témou pripravujeme **panelovú diskusiu**.

Využite príležitosť naživo a v domácom prostredí získať cenné informácie a poznanie!

Registrácia účastníkov konferencie (začiatok): piatok 31. 8. 2012 od 15,00 hod.

Predpokladaný začiatok konferencie: piatok 31. 8. 2012 o 17,00 hod.

Ukončenie konferencie: nedeľa 2. 9. 2012 o 13,00 hod.

Konferenčný poplatok 10 € zaplatíte pri registrácii.

Od povinnosti platiť konferenčný poplatok sú oslobodení žiaci základných škôl, študenti stredných škôl, držiteľia preukazu ZŤP a ID.

Ďalšie informácie o konferencii nájdete na web stránke www.solas.sk a v časopise *Solas* číslo 15.

Ubytovanie a stravovanie si účastníci konferencie zabezpečujú sami.

Individuálne stravovanie je možné v lokalite ubytovacieho zariadenia alebo v blízkych reštauračných zariadeniach.

Odporúčame zarezervovať si ubytovanie v ubytovacích priestoroch Žilinskej univerzity na Veľkom diele (nachádza sa v tesnej blízkosti obchodných centier Kaufland, Dubeň (Carrefour) a Baumax) a to konkrétne v blokoch **E** a **F**, kde je možnosť ubytovania typu hotelovej alebo študentskej izby v dvoj- alebo trojpostelových izbách. Sociálne zariadenie je na každej izbe.

Informácie o izbách a cenník ubytovania sa nachádza na web stránke <http://vd.internaty.sk> Objednávku zašlite na emailovú adresu: kadorova@dorm.uniza.sk (spätné obdržíte potvrdenie rezervácie), telefonicky na číslo: +421-41-5652531 (041-5652531) (rezervácia vám bude potvrdená ústne); alebo na sekretariát: +421-41-5005248 (041-5005248), alebo písomne na poštovú adresu: Ing. Štefánia Kadorová, Ubytovacie zariadenie Veľký diel, ul. Vysokoškolákov 20, 010 08 Žilina (bez spätného potvrdenia rezervácie).

Súradnice ubytovacieho zariadenia Veľký diel (internáty ŽU, Veľký diel) pre GPS navigáciu:

49° 12' 33.27" N = 49.20924292545301

18° 45' 28.40" E = 18.75788927078247

Prosíme záujemcov o účasť na konferencii, aby sa na konferenciu prihlásili do 30. júna 2012, pretože podľa počtu prihlásených budeme prenajímať miestnosť odpovedajúcej kapacity. Prihlášku na konferenciu zašlite na poštovú adresu: **SOLAS, Smreková 11, 010 07 Žilina 7** alebo na e-mailovú adresu: solas@solas.sk alebo k prihláseniu použijete kontaktný formulár na web stránke združenia Solas www.solas.sk (nachádza sa v položke: kontakt).

V prihláške uveďte svoje plné meno, presnú poštovú a emailovú adresu. Zaslanú prihlášku automaticky akceptujeme (bez spätného potvrdenia). V krajnom prípade sa konferencie môžete zúčastniť aj bez predbežného prihlásenia.

Milí bratia a sestry v Kristu, milí priatelia a priaznivci časopisu Solas!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Tým nám pomôžete pokračovať vo vydávaní časopisu, v organizovaní konferencií a šírení evanjelia.

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: **42064619**

Právna forma: **Občianske združenie**

Obchodné meno (názov): **SOLAS**

Sídlo – ulica – číslo: **Smreková 11**

PSČ: **010 07**

Obec: **Žilina**

Ak sami nepodávate daňové priznanie:

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (www.solas.sk).

Ďakujeme

Solas č. 14, jar 2012

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.
Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka. Je nepredajný.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

*Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú
alebo e-mailovú adresu redakcie.*

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účet:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200;

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Zo zahraničia: č. ú. v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solas

*Ježiš sa obrátil k nim a povedal:
Dcéry jeruzalemské,
nenariekajte nado mnou.
Ale nariekajte radšej nad sebou
a nad svojimi dietkami!
Lebo keď toto robia so zeleným stromom,
čo sa bude diať so suchým?*

Lukáš 23:28 a 31

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk